

## ROMANS

*Paul-hu apostle mu hesi bëhi jajivade jöhoje.*

<sup>1</sup> Paul naro ave jöho jajivo'irögoro ë'e. Na Iesu Keriso-are mu vaemu vaejahaje ae jeve. Na apostle jeve ë hesi bëhoho God-ro uevë'ëro. Huro na baejevoromo bamevadeje huhu bojamuade jö mahuremu naro ae majëhinövo'irodego.

<sup>2</sup> Ëjö maho urimoroho huro hesi jö majëhijarue aribövioho bojëmi'ego jabumëro hesi surire jajivobe rueromo uvonövareje: God-ro iae ëhi ëhi ajamui'ajëjo.

<sup>3</sup> Röhu ë jö maho iae God-are Harihu hesi jöhoje. Hu araeromo a daje baejadire hu David-are uje jiadeje.

<sup>4</sup> Röhu guomamu God-ro hu i'ovoromo hesi Aru'aho Maho bojami avohë'ëro uavadeje: Jaruwo ja nasi Harihe darugo baejë'e ae javajëjo. Ëaho hu Iesu Keriso nosi Badaje.

<sup>5</sup> Ëaho God-ro uavamu huro Paul na huë baeromo ajemiromo apostle muoho bojemiromo uevadeje: Nasi jöho majëhijego sa'a ioro'ioro raje aho'obëhe mae uehorovoromo jöho ejeho'irarëjo ëhuro Keriso nasi ihoho döro jioröhe. Ëmuoho bojemamu naro baejë'ëro sa'a ioro'ioro rajoho ajémijajeje.

<sup>6</sup> Röhu Rome aribövime jemë'o iae ëhi jië'e aribövie jëvo'ego jemë'o ajëmi'irodoho jëve. God-ro jemë'o uevë'ëro ëhu'ëro Iesu Keriso-are aribövie gemuoho jëve.

**7** Ëhuni Rome amo rajo God-hu rajëhiromo hesi baejëvade aribövime naro jemesi örire jajive. Na nege God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego.

*Paul-hu Rome va'oromo amo rajo gë'i nimade jöhoje.*

**8** Urimoho naro Iesu Keriso-are ihore God mabëhe uave ae aho'obëhe jemesi jöeni. Ëhesi bëhoho ae aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e hejarueje atoromo uvoruomavego: Rome aribövioho jaburo Keriso mae uehorovarue höjo. Ëhuni jemesi jöeni mabëhe uave.

**9** Iae ave jöho na jö mae jövol'ië'e God-are nuniro. God hu nasi börömohoje. Ëhuni God-are nuniro ave jöho jemë mae majëhil'ië'e. Na bogo vuonugo'i majae éhi jemëni uehorovëvoromo

**10** parie vaejajeje. Urimë'i jemë bogo gënövë'ëro ëhuni God-are örire uavajeje huro hesi nimoromo nasi öroho avohehego naro maro ö'oromo gë'irodëni.

**11** Ëhesi bëhoho na jemë gë'l nego avohe éhuro naro jemë ajëmijego God-are Aru'ahehu bojamuijaje suvuorohe jemëro baeromo biririvo'irarijego.

**12** Na negajoho jemë'o na'o Keriso mae uehorovë'ëro éhu'ëro ajamirovo'iramu mae javuo'ë'e. Na éhi nege.

**13** Nasi ö mueno'e na nege ave jöho ga'irarijego. Na majae göro göro ö'ïë'oromo muëro böviëro bise'ëro ma'enego'i hijamu bogo ö'odeje. Na negadeje sa'a ioro'ioro rajo jabumë ajëmibe juvajëhi

na jemesirire ö'oromo éhi jemë'o ajëmiromo ae gö Keriso-arinö ujuohëvo rue'irodëro.

**14** Sa'ae aho'o Keriso-are jöho majëhibe juvo'ejo. Amore raromarue je'ore raromarue gavë'e bogo gavë'e éhi jië'e aribövioho aho'o jöho majëhibe juvo'ejo God-ro muoho éhi bojemijë'ëro.

**15** Ëhuni na nego avohe Rome amore ö'oromo Keriso-are jö maho jemë'o majëhi'irodëni.

*Keriso-are jö mae uehorovë'oho God-hu no i'ovavuaje darugo röjahuiromo ajamuaje jöhoje.*

**16** Ëjö ma hesi jöhuni röromø na javojoho bogevo'i ma-mae jeve. Rabëni è jö maho ae rahu heromo Keriso mae uehoroyë'oho God-ro i'ovavuaje öroho no röjahuiromo ajamuiromo öri sisënö javuajoho baejavuoromo öri manö ramua-jeje. Urimo Jew rajoho éhi ajëmiromo röhu sa'a ioro'ioro rajohu'o ajëmijego maro raromarueje.

**17** Ëjö uehorovoromo maro raromarue hesi bëhoho God-ro è jöe gemuoho bojamuiromo éhuro hesi muoho röjahuijego no garomo uvarueje: God-hu nosi sisë mu'uvahuo'iröhe öroho aviëhi höjo. Noehu Keriso mae uehorovë'ohuro iae éhuro God-ro nosi sisë mu'uvahuego hesi nunire mae riravarue höjo. Öre gö bogohöjo. Éhi uvarueje. Röhu God-are surire jöho éhi gemuoho uvë'eje: Ae rahu God mae uehorovoromo hesi nunire mae riravë'oho è aribövioho iae maro raromo'aruëjo.

*Ae aho'obëhe God-are i'u hesi uhure raromobe rovare jöhoje.*

**18** Röhu God-ro ö'ídöre hiromo röjahuego no garomo uvarueje: Hu sisë aribövioho aho'obëhe jabesi jöëni dë vörönimoromo i'ue mana bojëmaje höjo. Ëhi jië'e aribövihuro God bijönimoromo ae sisë vaejëvoruomajeje. Mu sisë vaeromo ëhuro mu ma hesi öroho subivëhö'i ë'o garuomajeje.

**19** God-hu diehi jië'e ae jjajoho vituoho gavarueje vituoho bogo. Röhu gavarue vituoho ë sisë aribövihuro iae va'orahoro garuomajeje God-ro röjëhijë'e jiego.

**20** No bogo nunoho gavarueje God diehi jië'e jiego. Röhu God-hu sa'a bövi bise'o bamadevare evare aëro aevoromo gabe rovareje sa'ae jove bövie bise'e God-hu bamadoho jio'amamu. Ëhi jiamu gagorovo ëhuro uvobe rueruomadeje: Bövie bise'e aho'o bamë'ëro ëhuni hu bogo ma-ae-hu jio'i hu gemu böröme jio'i hu gemu eni jië'ëro ëhi jiemu jiobe rovadoho ëhi jiemu jiobe va'a'ajëjo. Ëhi uvobe rueruomë'ëro jabumë God bogo mana uaruomo hesije: O no ja bogo gavë'ëro jië'ëro ëhuni mu sisëho vaejare höjo. Ëhi jië'e jöho bogojio'ë'e.

**21** Jabumë iae God jabesi simanëro gabe rueruomadeje. Röhu bogo uvareje: God gemu börömoho hö uvoromo rajahijareje. Suvuoro gö gö bojëmadoho bogo huë mae uavë'e éma ujuohareje. Ëhi'oromo God bogo uehorovo'i a'i sisë'i sisë'i uehorovobe nu ano'e ramoramovobe simane sisë maro sisérërovobe rueruomadeje.

**22** Uvobe rueruomadeje: No simano ma'e aribövie javuajë'i simane sisérëbe rueruomadeje.

**23** Simane sisérërovë'ëro ëhu'ëro bogo uvareje:

God hu ioro'ioremu aji'e hijaje ae jio'i ave sa'are aribövioho nomë ma-jahuri raromarue aribövie javuajë uvo'i a'i God ioro'ioremu jiaje aho bijönimo'i ma-jahuri raromarue aribövi no va'ëne inömoho avohoromo ëhi rajahi'amobe rovareje. A va'ëne ugo va'ëne majo va'ëne sigobu va'ëne ëhi jië'e inömoho avohoromo rajahi'amobe rovareje.

**24** Ëhi jië'e simano rumo'e muoho vaejë'ëro ëhuni God-ro jabu ma-nunëremu gëromo rëmö'ojadeje jabesi nimirue muoho vae'iröhego. Rëmö'öjamu jabesi nimoromo öëro jijihanovoromo göëro göho mu gö gö vaeromo jabesi dajoho ijumorovobe rovareje.

**25** God hu diehi jië'e a jiaje uehoro maho vuonugo'i sareri'e muohemu uehorovobe rovareje. God-hu avoho'amade bövioho bise'oho God höromu uvene aho röjahi'amobe rovareje. Bövi bise'o avohade ë aho bogo uehorovareje. Röhu hesi ihoho ma-mabëhe jiemu jiobe va'ë'e. Iae mae.

**26** Jaburo God bogo uehorovë'ego huro ma-nunëremu gëromo rëmö'öjamu öëro jijihanovobe rovareje. Iae magonahohuro ama'i'o masurovarue muoho vuonugo'irögoro magonahohuro jabesi arijo'arije sihamirovobe rovareje.

**27** O ama'ohuro ëhi jië'e mu sisë gemuoho vaeromo vaboro masëgarue muoho vuonugo'i dëre ri'öromo öëro jijihanovoromo a'o a'o sihamirovobe rovareje. Ëhi jië'e javoji'e mu sisëho vaerovë'ëro ëhu'ëro i'ue mana baebe rovareje.

**28** Jabumë uvareje: God uehorovë'oho bëhi

rumo'e hö uvoruomamu ëhuni God-ro manunëremu gëromo rëmö'öjamu jabesi uehoroho ihesi ma'e sisérëromo bogo ë'o varijëne muoho vaebe rueruomadeje.

**29** Bogo mu maho vaejamu mu sisë göëro göëro jabenä dëho irijiomëhë'eje. Mu sisë uehorovarueje. Bövie bise'e ma-bae taemarueje. Mu gö gö vaejarueje. Ae gö jabenä mu mahuni dë vörönëgajeje. Ae muo'amarueje. Iro muorovo'e vaejarueje. Sareri sareri'e muoho vaejarueje. Nue huodëgarueje. Ëhi jië'e uehoro sisëhuro jabenä dë vövöbajo'ere irijiomëvë'eje. O ae gö jabenä jö sisëho saginiëri atarueje.

**30** A göëro gö hesi ihoho ijumarueje. God nue huodivarueje. A ioro'iro jabenä ihoho ijumarueje. Döro bamorovarueje. Nimoroni-morohë'i atarueje. Mu gö gö barovarueje. Vëmu vavu'o jabenä jöho bogo ejëharueje.

**31** Uehoro maho mu maho huë maho dë maho bövi bise'o maho bogojëve.

**32** Iae garomo uvarueje: Ae rahu ëhi jië'e mu sisë vaejë'oho vuovo hesi höjo God-are jögoroho ëhi jië'ëro. Iae ëhi uvarueje röhu jabumë ëhi jië'e muoho vaejarueje. Röhu bogo jabenä ëma vae'i a'i garöhe ae gö ëhi jië'e mu sisë vaejamu gavë'oho üëvarueje: Iae mu mae vaejarujëjo.

## 2

*God-hu ae aho'obëhe avoho mevavuo'iröhe jöhoje.*

**1** Nani jero döro bamorovoromo uvo'a'anue: Ëaribövioho sisëgo sisëro va'ë'oho iae mae höjo.

Ja ëhi uvo'a'anue röhu jabuhu vaejaruëhi ëhi jië'e mu sisë gemuoho ja'o vaejanueje. Ëhuni God-ro uvajeje: Jero uvanue höjo: Ésisë aribövioho sisëro va'a'aruë uvanuoho ëhuro ja'o i'ue gemuoho bae hesi javajëjo. Ëhu'ëro ja jö God mana ua'iranoho bogojavoe'ë'e.

<sup>2</sup> Iae no garomo uvarueje: Ëhi jië'e mu sisë vaejarue aribövioho God-hu i'u mana bojëmijë'oho iae mae höjo.

<sup>3</sup> Ae gö jabesi sisëho mevanueje röhu ja'o iae ëhi jië'e mu sisë gemuoho vaejanueje. Na ja uvanueje: God-hu bojamuijaje i'u'oho na bogo bae'ejöjo.

<sup>4</sup> God-ro huë baejavuo avohoromo nosi sisëho garomo bogo buréroho i'uoho bojamui'i magöromo hesi vöröho nimo ëhi taemajeje. Iae ëhi jie röhu na jero uehorovoromo uvanueje: Iae hesi höjo. Röhu huro jasi öriroho bogo éma huë baejavoi'i a'i huhu huë baejavaje hesi bëhoho hu nime jasi dë vövöbajo'oho huotovahego jasi sisëho vuonugoromo hu mae uehorovo'iranego. Röhu ëho ja rabëni bogo avoho uehorovanueje.

<sup>5</sup> Röhu jero mu sisë vaejanuoho bogo vuonugo'i a'i hia'e biriri'övoromo ma-vaemu vaebe va'ego ëhuro God-ro gö'o gö'o döre dë vörönimobe va'ojuvo hujeji hesi maja börömoho rue'iramu evare i'uoho sisë maro mana bojami'iramu bae'a'anue. Ëmaja börömorocho huro a nuniro namiromo jabesi sisëho avoho mevoromo ae aho'obëhe hesi dëre vöröho baeromo evare i'ue bojëmi'ë'e.

<sup>6</sup> Aehu diehi jië'e mu vaejaruoho evare majare

huro ëhi jië'e manaho ae gemu gemu bojëmi'ë'e.

<sup>7</sup> Ae göëro biririvoromo mu mae vaeromo nimirueje hujeji God-ro hesi aji maho bojëmiromo jabisi ihoho mae uëvego ma-ioro'ioremu God'o raromo'iröhéro. Ëhi jië'e aribövioho God-ro ajëmi'iramu ma-ioro'ioremu maro raromo'ë'ö.

<sup>8</sup> O ae göëro jabisi sinohemu uehorovoromo God-are jö maho bijönimoromo öri sisëro jiji-horuomajeje. Ëhi jië'e ariböviohuni God-ro dë vörönimo'iramu i'ue sisë maro bojëmi'ë'e.

<sup>9</sup> Mu sisë vaejë'oho ae aho'o vi'ehe huë vavaene bae'ë'ö. Jew rajohuro urimo bae'iramu röhu sa'a ioro'ioro rajoho jabu'o gemuoho bae'ë'ö.

<sup>10</sup> O mu mae vaejë'oho ëhi jië'e ae aho'o God-ro aji maho bojëmiromo jabisi ihoho mae uëromo ajëmi'iramu huë mae raromo'ë'ö. Jew rajoho urimo ajëmiromo röhu sa'a ioro'ioro rajoho jabu'o ëhi gemuoho ajëmi'ë'e.

<sup>11</sup> God-ro ae aho'obëhe ma-gemu göromo sisë bojamuibe mae bojamuibe va'ajeje.

<sup>12</sup> Sa'a ioro'ioro rajohuro Moses-are jögoroho bogo hejë'e mu sisëho ma-vaeruomajeje. Hesi jöho bogo hejë'e mu sisë ma-vaejaruëro jië'ero ëhuni ijonoë God-ro Moses-are jöho bogo majëhijë'e ma-uë'ë'e: Sisë jëvaje sisëro va'ohëjo. O Jew rajohuro Moses-are jögoroho iae hejarueje. Heromo röhu sisë vaeruomajeje. Heromo röhu mu sisë vaejaruëro jië'ero ëhuni ijonoë God-ro jabisi örire Moses-are jöho majëhiromo uë'ë'e: Jemëro hesi jögoroho ahë'e jëvaje sisëro va'ohëjo.

<sup>13</sup> Ëhesi bëhoho bogo jögoru hejarue aribövioho a'lì jögoru ejahoromo mu vaejarue ariböviohuro

God-are nunire mae riravo'ë'ö.

<sup>14</sup> Sa'a ioro'ioro rajoho Moses-are jögoroho bogo hebe rovë'eje. Röhu hesi jögoru jiajëhi ëhi jië'e muoho vae'ë'ö. Vaejë'oho ëhesi bëhoho God-are jögoroho bogo he'i a'i jabesi uehororo jië'ëro ëmuoho vaejarueje.

<sup>15</sup> Ëhi vaejego noro garomo uvarueje: God-are jögoru jiajëhi jië'e mu vaeröhe hesi uehoroho huro jabesi dë vövöbajolere ba'amëhë'e höjo. Jabesi dëre herovarueje jabesi arijo'ëro mu mae o sisë vaejë'e jiavego. Jabesi uehore gö gö rovego uvarueje: No sisë vaejë'e javuajëjo o nani majae gö uvarueje: Mae vaejë'e javuajëjo.

<sup>16</sup> Röhu ëho majaho rue'iramu iae ëhi jio'ë'e. Naehu Keriso-are jö mae majëhiromo ae uëvajëhi God-ro ëhi ë'oromo Iesu Keriso ua'iramu huro ae aho'o jabesi uehoro gurihi taemaroho mevo'ë'e ga'i mae o sisë jiego.

*Mu vaeröhe jögoru Moses-hu bojëmamu Jew rajehu bogo ejahare jöhoje.*

<sup>17</sup> Röhu nani jero ae uëvanueje: Na Jew rajëro jevë'ëro iho mabëhe jevajëjo. Jero uvanueje: Na Moses-are jögoru ijore ijore juvaje aëro jevë'ëro ëhu'ëro God-are nunire mae nami'ejöjo. Jero sivue döro bamorovoromo ae uëvanueje: Na God-are a maëro jevë'ëro ëhu'ëro ma-mabëhe jevajëjo.

<sup>18</sup> Iae maeje. God-hu rabe rabe nimajoho jero uehorovanueje. Moses-are jögoroho hejë'ëro ëhu'ëro jero gavanueje di muoho maho jiego.

<sup>19</sup> Jero biririvo avohoromo uvanueje: Nuni tugorohë'e jabesi öri röjëhijaje aho na jevajëjo.

Ramoramо'ere raromarue aribövi jabesi ojo jiovöhaje aho na jevajëjo ajivëvo'irodoho.

<sup>20</sup> Simano bogojië'e aribövi röjëhijaje aho na jevajëjo. Asisö'o röjëhijanovaje aho na jevajëjo. Moses-are jögoroho hejë'ëro éhu'ëro na nuni aji'e jö maho ga barë nahonahovë'e jevajëjo. Na éhi jië'e ae jevajëjo. Nani jero éhi uvanueje.

<sup>21</sup> Iae maeje. Jero a ioro'ioroho jöho röjëhanueje. Röhu ja rabëni jasi arijo'arijoho bogo röjahirovanueje. Jero a ioro'ioroho majëhiromo uëvanueje: Nadi vajiohoho ë'orëjo. Iae mae uëvanueje röhu na ja vajiohoho ë'anueje.

<sup>22</sup> O jero a ioro'ioroho uëvanueje: Nadi goho'amorëjo. Röhu na ja goho'amanueje. O jero uehorovoromo uvanueje: Sareri vörö'e inömoho sisë bëhe jio'amajëjo. Röhu na ja ë inömo uehorovarue osaroho rumo va'o'amoromo vajiohoho ujuhoromo ë inömo hesi sisëho baejanueje.

<sup>23</sup> Jero uvanueje: Na God-are jögoroho hejë'ëro mae jevajëjo. Iae éhi jie röhu na ja God-are jögoroho ahoromo hesi ihoho ijumanueje.

<sup>24</sup> God-are iho ijumanue jöho iae hesi surire éhi gemuoho uvë'eje: Jew raje jemëro sisë vaejego éhuni sa'a ioro'ioro rajohuro God-are ihoho sisë'i uvarue höjo.

<sup>25</sup> Jew rajehu ë'aruëhi éhi jasi sinoho tariojahë'eje. Ja God-are jögoru ejahamu sino éhi tariojahë'oho éhuro mae javo'ë'e. O God-are jögoru bogo ejahamu sino éhi tariojahë'oho bogo éhuro maho javo'ë'e.

<sup>26</sup> Ave jöhu'o uehorovore. Sa'a ioro'ioro rajoho Jew rajo muoho bogo vaeromo sinoho

bogo tarivo'amarueje. Röhu jabumë ae rahu God-are jögoru ejahë'oho ëhuro God-ro uvo'ë'e: Ëaribövioho sa'a gö raje jio'i röhu Jew rajo jabisi sino tariojëharuëhi jië'e aribövie jëvë'ëro ëhu'ëro jabu'o nasi aribövi mae jio'amajëjo.

**27** Sa'a ioro'ioro raje ae göëro göëro sinoho bogo tarivo'amë'e God-are jögoroho iae ejaharueje. God-ro jabisi mu maho garomo Jew rajoho ja ua'ë'e: Ja nasi surire jöho baejë'e javajëjo. Nasinö javojöro jasi sinoho tariojahë'e höjo. Röhu sa'a ioro'ioro rajehu ë'arëhioho ja rabëni jögoroho bogo ebe rovane höjo.

**28** Ëhesi bëhoho ja Jew rajo iho javo'i Jew rajehu ë'aruëhi jasi sino tariojaho'i röhu God bogo uhohu'o uehorovë'oho ja ma-döhemu Jew rajoho javë'ëro ëhu'ëro ja bogo God-are a maho javajeje.

**29** Döremu Jew rajo javë'oho ëho bëhi rumo'e javo'i a'i Jew rajehu God uehorovaruëhi ëhi uhure uehorovë'oho ëho börömohoje. Ëhesi bëhoho bogo jasi sinoho tarioromo avohaho'i a'i jasi dë vövöbajo'oho avohahë'eje. Bogo ma-jajivë'e jögoru ejahoromo aehu jasi sinoho tariojaho'i a'i God-are Aru'ahohuro jasi dë vövöbajo'oho avohahë'eje. Dë vövöbajo'oho avohaho'iramu bogo aehu ja rajahi'i God-ro rajahi'ë'e.

### 3

**1** Ëhi jië'oho na Jew rajo aribövihuro sa'a ioro'ioro rajoho iosirëmiromo God-are mu maho baejë'ejö o bogo. O Jew rajo mu vaeromo sino tarivaruhuo na ëhuro mae baejë'ejö o bogo.

<sup>2</sup> Io'o mue aho'o iae mae baejë'ejö. Aevo'i jöho aviëhije. God-ro Jew rajo jabesi övore hesi jögoroho bamadeje jaburo mueberöhego.

<sup>3</sup> Jabesi övore bamamu röhu Jew rajo a ioro'iorohuro ë jögoroho bogo avoho ejaho'i vuonugareje. Vuonugarohuni na ëhuni God-ro huhu uëvade muohu'o vuonugo'i jö göho uehorovo'ë'e o bogo.

<sup>4</sup> God bogo mae bogo ëhioho ë'ë'e. Ëhesi bëhoho God bogo sareri'oho jio'i hu ma-maëremuje. Ae aho'obëhe sareri sareri'e javuë'oho röhu God hu'o bogo ëhioho jio'i hu ma-maemu jio'ë'e. God-are surire jöhu'o ëhi gemuoho uvë'eje:

No gavarue höjo God jasi jöho ma-maemu mähuijego.

Aëro uvoruomo'ajëjo: God jasi muoho sisë hö uvoruomo'ajëjo

röhu iae ga'ejarëjo jasi muoho mae jio'iramu.

<sup>5</sup> Röhu noehu mu sisë vaeromo God-are mu mahu'o gemuore havoromo gavë'oho ëhuro hesi mu maho ma-va'orahoro jio'ë'e. Ëhuni nani aëro ëho garomo sarerivoromo ave sa'are ariböviehu uvaruëhi ëma uvo'ë'ö: Noehu sisë vaejamu ëhuro God-are mu ma va'orahoro jië'oho noehu mu sisë vaejego huhu i'u mana bojamui'iröhoho ëho sisë höjo.

<sup>6</sup> Röhu bogo ëhiohoje. God-hu a sisë i'u mana bojëmi'iröhoho sisë jio'ibejo hu diehi'oromo sa'a raje aho'obëhe göromo mevavuo'ibejo mae o sisë javuego. Röhu huro ae aho'obëhe iae mevavuo'ë'e. Ëhuni God-hu a sisë i'u mana bojëmi'iröhoho iae maeje.

**7** O nani aëro ëma uehorovoromo uvo'ë'e:  
 Naehu jö sareri jövë'ohuro ëhuro God-are jö  
 maho va'orahoro jio'a'ajëjo. Ëhi jië'ëro God-are  
 ihoho döro jio'a'ajëjo. Nasi sisëhuni hesi ihoho  
 döre jië'oho God-hu na ue'iröhoho: Ja sisë javaje  
 sisëro va'ë ue'iröhoho ëho sisë höjo. Röhu aehu  
 ëhi jövë'oho ëho sisëje.

**8** Ëhi jië'e jöho aviëhi jianove. Ruehego no mu  
 sisë vaejarëjo ëhuro God-are ihoho mae jio'iröhe  
 höjo. Iae aëro Paul nasi ihoho ijumoromo ëma  
 uëvarueje: Nöröro ëhi jië'e jö sisëho jövaje höjo.  
 Ëhi ataruëro jië'ëro sisëre va'oruomë'oho iae  
 maeje.

*Ae aho'obëhe sisë javuaje jöhoje.*

**9** Röhu Jew raje noro God-are mu mabëhe  
 baejë'e javue. Mu mabëhe baejaroho na  
 ëhuro noro sa'a ioro'ioro rajoho mue aho'o  
 iosirëmiromo mae javue o bogo. Bogo. Jew  
 rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o no aho'o mu sisë  
 darugo hesi uhuremu javue. Ëjöho na mami'e  
 jajivodeje ga'irarijego.

**10** God-are surire jöhu'o ëhi gemuoho uvë'eje:  
 Bogo mae bogo ae gemu vadu'oho maho höjo.

**11** Aho bogo simano maho uehorovoruomaje  
 höjo.  
 God biroharue öroho bogo nahoruomaje höjo.

**12** Ae aho'obëhe öri maho nugö'ö'i je'oro  
 va'oruomë'e höjo.  
 Ae aho'obëhe sisë mae sisërërovë'e höjo.

Bogo mae bogo ae gemu vadu'oho mu maho  
 vaejaje höjo.

**13** Jö sisë ataruohuro ëhuro sisë bëhe jëvajëjo.

Ae guavoromo bogo duho'i ma-nugego usihövo  
rojomajëhi jabisi huë gagore ëhi rojomanovaje höjo.

Jö'ëro jö sareri sareri'e atoromo jovëro  
rovanovaje höjo.

Bitaro vuodovë'ohuro bitaro gagore sigobu vörö  
va'ënoho rojomaje höjo.

<sup>14</sup> Jö'ore ajuo'e rojomego nu huë'e jöemu atarue  
höjo.

<sup>15</sup> Hörohuro tutuvo va'oromo ae muo'amarue  
höjo.

<sup>16</sup> Dinö'e va'ë'iroho bövie bise'e ijumobe ae huë  
vavaene bojémibe va'arue höjo.

<sup>17</sup> Huë mae bae'iröhe öroho bogo gavë'e höjo.

<sup>18</sup> Simanohuro God bogo uehorovë'e ma-jijiharue  
höjo.

God-are surire jögoroho ëhi uvë'eje.

<sup>19</sup> Ëmu sisë vaejarue jöho iae no gavarueje. God-hu ë jö bojamuijade hesi bëhoho ëhuro Moses-are jögoru hesi uhure raromarue ariböviohuro heromo jabumë'o sa'a ioro'iro rajohu'o ae aho'obëhe jö mana uaröhoho bogojavuego jö'e tugorohoromo hesi nunire gövögövövë'e riravo'iröhego ae aho'obëhe maja hö'øjajire beval'ajire.

<sup>20</sup> Gövögövövë'e riravo'iröhe hesi bëhoho aehu mu vaeröhe jögoru heromo ijore ijore va'ë'oho bogo ëhuro God-are nuniroho mahö riravo'i a'i ma-uvarueje: Noro ë jögoroho bogo avoho ejaruëro javuë'ëro sisë javuajëjo.

*Keriso mae uehorovaruohuro ëhuro God-are  
nunire mae riravarue jöhoje.*

**21** Iae ëhi sisë javue röhu jaruvoroho noehu hesi nunire mae riravo'iröhe öroho God-ro röjahuijë'eje. Moses-are jögoru surire o jö Godaro baeromo ae majëhinövare aribövi jabesi surire ë hesi öroho iae jajivë'eje. Röhu ë öroho bogo jögoru heromo mu vaeröhe örehu jio'i a'i öroho aviöhije.

**22** Aehu Iesu Keriso mae uehorovë'ohuro ëhuro God-ro nosi sisëho uehorovoromo vuonugego hesi nunire mae riravarueje. Ae aho'obëhe mae ae rahu Keriso mae uehorovë'oho ëhi ajamuija-jeje. God-ro gövuajeje no ae aho'obëhe bogo göho göho javuo'i ma-gemuoho javuego.

**23** No ae aho'obëhe sisë vaejë'ëro God-are aji'e muoho vae'iröhoho bogo eni javuego mararomarueje.

**24** Röhu God-ro hesi uehorovoromo no huë mae bojamuiromo Iesu Keriso noni guomojöro sa'are nugö'öromö ëhuro sisë hesi darugore javuadoho baeniahijë'ëro no hesi nunire mae riravarueje.

**25** God-ro Keriso nugö'öjadije hesi köho rueromo guomego noro ë muoho mae uehorovego God-ro nosi sisëho dejonö bu'øjego hesi dë vörönimadoho barë'iröhego. God-ro nosi sisëho ëhi ajamuijade hesi bëhoho röjahuijego noro garöhego hu maemu vaejaje ae jiego. Ëhesi bëhoho mami'oho aëro sisë vae'ego God-ro matemorovoromo nunëremu gëbe ruenövadeje.

**26** Avevejö'oho nosi sisëho bogo ma-nunëremu gö'i a'i Keriso nosi sisëni nugö'öjahuadeje. Hu nimadeje röjahuijego noro garöhego hu maemu vaejaje ae jiego. Noro garöhego hu mu maemu vaejajoho o Iesu mae uehorovarue aribövi nosi

sisë mu'uvahuego hesi nunire mae riravaruoho.

**27** Ëhi jië'oho no diehi nimorohë'i uvo'ejo: Nosi birirohuro God-are nunire mae javuajëjo. Ëhi jië'e jöho bogoje. Ëhesi bëhoho rabëni no bogo èhioho uvo'ejo. Na nosi birirohuro mu vaeröhe jögoroho baejë'ëro ëhuni no bogo nimorohë'ioho atarueje. Bogo èhiohoje. Nosi biriroho bogo a'lì God-are birire mae uehorovo'iröhe jögoroho baejë'ëro ëhuni bogo èhioho ato'ejo.

**28** Ëhesi bëhoho rabëni. Noro uehorovoromo uvarueje: Jew rajo mu vaeröhe jögoru ijore ijore va'ë'oho bogo èhuro God-are nuniroho maho riravarue hö uvo'i a'lì Keriso mae uehorovë'oho èhuro God-are nunire mae riravarue höjo.

**29** Jew rajo mu vaejë'ohuro èhuro maro javuo'ibejo no uvo'ibejo: God hu ma-Jew rajohemu muebe'amaje höjo. Röhu hu bogo jabumëremu muebejëvo'i a'lì sa'ae aho'o muebe'amajeje.

**30** Iae God hu ma-gemuje. Huro Jew rajohu'o sa'a ioro'iorohu'o mae riravoröhe öre gemuoho röjëhijajeje. Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o jabumë Keriso mae uehorovë'ohuro èhuro ajëmijego mae riravarueje.

**31** Keriso mae uehorovo'iröhe jöho baejë'ohuro na no èhuro God-are jögoru mamioho aharueje. Bogo aho'i a'lì ëho ma'eno titimarueje.

## 4

*Abraham bogo aehu hesi sino tariojaharohuro  
bogo èhuro God-are nunire mae nami'i a'lì huhu*

*God mae uehorovadohuro ëhuro God-are nunire  
mae namijade jöhoje.*

**1** Bëhe vaeromo jiade Jew rajo nosi hijoho Abraham jie. Röhu Abraham-hu gavade God-hu diehi ajamamu gavade jöho no uehorovo'ejo.

**2** Nani aëro uvo'ë'ö: Abraham-hu God-are nunire mae nami'ië'adevaroho huro mu mae vaeromo ëhuro God-are nunire mae namijade höjo. Ëhuni döro bamorovoromo nimorohë'i uvo'ibejajo: Naro nasi biririvoromo ëhuro God-are nunire mae namijaje hö uvo'ibejajo ëho iae mae jio'ibejajo. Nani ëhi uvo'ë'ö. Röhu God-hu gavajoho Abraham-hu döro bamorovo'iröhoho bëhoho bogoje.

**3** God-are surire jöho ëhi uvë'eje: Abraham-ro God-are örire mae uehorovoromo uvade höjo: Hesi God-ro ajemi'ajëjo. Huro mae uehorovamu gagorovo God-ro huni vavaenimoromo uvade höjo: Na gavajoho hesi sisëho barë'ego iae hu a mae höjo.

**4** Röhu göehu gö hesi mu vaejahamu ë hesi mana bojamamu gavë'oho uvarueje: Ëaho bogo ëma vavaenimoromo suvuoroho bojami'i a'i mu vaejadohuni hesi manaho bojamade höjo.

**5** O ae göehu mu mae bogo vae'i ma-uvë'oho: Iae mae-ëjo. No a sisë javuë'ego God-ro nosi sisëho mu'uvahuego hesi nunire mae riravarue höjo. Ëhuni hesi huro na'o ajemi'iramu mae jevo'ajë uvë'oho God-ro uvajeje: Ëahuro na mae uehorovevë'ëro ëhu'ëro na gavajoho hesi sisëho barë'ego iae hu a mae höjo.

**6** David-ro jöe gemuoho jajivadeje. Aehu bogo

hesi biririvoromo mu mae vae'i ma-God mae ue-horovego God-hu vavaenimoromo ajamego hesi nunire mae namiromo huë mae baejaje jöho David-ro God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje:

<sup>7</sup> O asë'e mabëhëjo.

Aehu God-are jö ahamu huhu uehorovoromo vuonugahuë'oho  
mu sisë vaejamu u'ovahuë'oho  
no huë mae baejarue höjo.

<sup>8</sup> Noehu sisë vaejaroho Badahu bogo ijonö jö majahuijë'oho  
ëhuro no huë mae baejarue höjo.

Ëhi uvë'eje.

<sup>9</sup> Röhu ë huë ma baejarue aribövioho rahumëje. Na ma-Jew rajo mu vaeromo sino tarivo'amarue aribövihuremu God-are nuniroho maho riravoromo huë maho baejarueje. O na sa'a ioro'ioro rajohu'o ëhi gemuoho huë mae baejarueje. Bogo Jew rajohuremuoho a'i Jew rajo mu bogo vaeromo sino bogo tarivo'amarue aribövioho jabu'o ë huë maho baejarueje. Ëhesi bëhoho urimë'i naro ave God-are surire jöho adahoromo jajivë'e jeve. Jajivoromo uëvë'e jeve: Abraham-ro God-are örire mae uehorovoromo uvade höjo: Hesi God-ro ajemi'ajëjo. Huro mae uehorovamu gagorovo God-ro huni vavaenimoromo uvade höjo: Na gavajoho hesi sisëho barë'ego iae hu a mae höjo.

<sup>10</sup> Röhu rabu'e majare God-ro uvadeje: Abraham hu mae höjo. Na hu sino tariojahare maja hesi urimo o ijonö evare uvadeje. Sino tariojahare maja hesi urimo evare God-ro uvadeje: Abraham hu mae höjo.

**11** Abraham mae hö uvonugoromo ijönö God-ro sino tarivoröhe muoho Abraham bojamadeje ae aho'o ého garomo uvoröhego: Urimë'i sino bogo tariojahare majare Abraham-ro God mae uehorovoromo éhuro hesi nunire mae namijade höjo. Éhu'éro jië'éro Abraham-hu é'adëhi Jew rajo mu bogo vaeromo sino tarivo'amë'e ma-God mae uehorovoromo hesi nunire mae riravarue aribövioho é aribövi jabisi bëhoho iae Abraham-je.

**12** Röhu Jew rajo mu vaeromo sino tarivare aribövie gö gö nosi bëhoho iae Abraham gemuje. Ëhesi bëhoho Abraham é'adëhi nosi sinohu'o tarivahuë'eje. Röhu ého ma-jianovo'i a'i Abraham sino bogo tariojahë'e ma-hijade majare huhu God mae uehorovadëhi Jew raje ae rahu éhi gemuoho God mae uehorovë'oho éhuro Abraham hu nosi bëhohoje.

*Noehu jögoru ejaruohuro bogo éhuro God-are huë maho nosiriroho rue'i a'i noehu God mae uehorovoromo hesi nunire mae riravaruohuro éhuro God-are huë mahuro nosirire rovajeje. Ëhesi jöhoje.*

**13** God-ro Abraham uavadeje: Ave jöho na mae uavajëjo. Naro ja'o jasi ujohu'o sa'ae aho'o bojëmi'iramu bae barë'arujëjo. Rabëni baeröhego God-ro uavadeje. Bogo Abraham-hu mu vaeröhe jögoru ejahadohunioho bogo éhunioho God-ro mana uavadeje: Sa'ae aho'o bae barë'arujëjo. A'i Abraham-ro God mae uehorovoromo uvadeje: Hesi God-ro ajemi'ajë

uvadohuni ëhuni God-ro uvadeje: Na gavajoho Abraham-are sisëho barë'ego hu mae hö uvadohuni ëhuni uavadeje: Sa'ae aho'o bae barë'arujëjo.

<sup>14</sup> O God-ro uö'ibejo: Ave jöho na mae uëvajëjo. Jemëhu jemesi biririvoromo mu vae'irarije jö ejehë'ohuro ëhuro na sa'ae aho'o bojëmi'ejöjo. O bogo ejehë'oho bogo bojëmi'ejö uö'ibejo no mae uehorovoromo uvaruoho: Hesi God-ro ajamui'iramu mae javuo'ajë uvaruoho ë hesi bëhe bogojio'ibejo. O nosi biriroho bogo eni javuë'ëro huhu bojamui'i uövuadoho bogo bae'ibejo. Röhu bogo ëhiohoje. Mu vaeröhe jögoru ejaharuohnioho God-ro bogo ëhunioho ajamui'i a'i noehu hesi örire mae uehorovaruhuni ëhuni ajamuaeje.

<sup>15</sup> Mu vaeröhe jö God-hu bojamuadoho no bogo ejahego mae javuo'i a'i ahego God-ro no göromo dë vörönimego i'ue bojamuaße. O mu vaeröhe jögoro bogo bogojio'ibejo bogo aho'ibejo.

<sup>16</sup> Ëhu'ëro jië'ëro God-hu no ajamui'i Abraham uavadoho ëho no bogo mu vaeröhe jöho ejahoromo bae'i a'i God mae uehorovoromo ëhuro baejarueje. Ëhu'ëro God-ro bogo nosi muoho garomo huhu Abraham uavadëhi ëhi mana ajamui'i a'i hesi ëma nimoromo huhu Abraham uavadëhi iae hu ëhi ajamuego ëhuro Abraham-are ujoho no ae aho'obëhe iae baejarueje. Bogo Moses-are jögoru ejaharue aribövie gemuohe-muoho bae'i a'i ae rahu Abraham-hu ë'adëhi God mae uehorovë'oho iae bae'ejo ë hesi bëhoho God mae uehorovarue aribövioho aho'obëhe nosi bëhoho Abraham jië'ëro.

**17** Abraham nosi bëhi jio'iröhe jö God-hu Abraham uavadoho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: God naro ja ajami'iramu ëhuro sa'a gö gö raje aho'obëhe jabiesi hijoho ja javo'ajëjo. Ëhu'ëro jië'ëro noehu God mae uehorovarue aribövie aho'obëhe nosi bëhoho Abraham-je hu God-are nunire ëhi jië'ëro. God gemu Abraham-ro mae uehorovadeje. God hu vuovë'e aho ajamuijego i'ovavuaje ahoje. God-hu uvego urimo bogojio'amë'e bövi bise'o ëma jio'amaje ahoje. God hu ëhi jië'e a jiajoho Abraham-ro hu mae uehorovadeje.

**18** Mae uehorovamu God-ro uavadeje: Sa'ae gö gö aho'obëhe jabiesi hijoho ja javo'ajëjo. Ëhi uavamu Abraham-ro uvadeje: Diehi'oromo bae'ejöjo. Öroho bogohöjo. Iae ëhi uvadeje röhu huro God mae uehorovoromo uvadeje: Iae hesi höjo. God-hu uevadëhi iae ëhi jio'a'ajë uvoromo hiromo muebejadeje. God ëhi mae uehorovoromo muebejë'ëro ëhu'ëro Abraham sa'ae gö gö aho'obëhe nosi bëhoho jië'eje. Nosi bëhi jioröhe jö God-hu Abraham uavadoho God-are surire ëhi uvë'eje: Abraham jasi ujoho aho'obëhe jiji va'ëne jiobe va'a'ajëjo. Surire jö jiadëhi iae ëhije.

**19** Röhu Abraham vadune aho'obëhe 100 rabu'e bae'irögoro ë'ë'ëro ëhu'ëro hesi sino haho'e u'uhoromo guomanovë'e jiadeje. O hesi vaboroho Sarah dë tiojë'e magonahe jiadeje. Baruohu'o vaborohu'o ëhi sisérëjëvë'e jiadeje. Röhu Abraham-ro uehorovoromo uvadeje: Iae ëhi höjo röhu God-ro iae uje bojemi'iramu

ëhuro aho'obëhe jieho'ajëjo. Abraham-ro ëhi biririvoromo God mae uehorovobe rovadeje.

**20** God mae uehorovadoho hu bogo vuonugoromo uvadeje: Na God-hu uevadëhi ëhi jio'a'ajëjo o bogajo. Bogo ëhioho uvo'i a'i biririvo avohoromo God mae uehorovobe rovadeje. Mae uehorovobe rueromo God-are örire rajahromo

**21** uvadeje: Iae mae-ëjo. God-hu uevadëhi ëhi ajemiliröhoho iae hu eni jiajëjo.

**22** Ëhi mae uehorovoromo uvamu gagorovo God-ro Abraham-ni uehorovoromo uvadeje: Ëhu'ëro na gavajoho hesi sisëho barë'ego iae hu a mae höjo.

**23** Röhu ë jöho bogo Abraham-nioho gemu ja-jivo'i

**24** ae aho'obëhe nosi jöhu'o jajivë'eje. God-hu no ae rahu mae javuajë uvoromo bae-javuade aribövi nosi jöhoje ë hesi bëhoho no Iesu nosi Bada i'loyade ae God hesi örire mae uehorovaruëro jië'ëro.

**25** Röhu God-ro Iesu a övore bojëmadeje baeromo anego nosi sisëhuni guomoröhego. Guomamu God-ro hu ajamijamu i'ovoromo ri'özjadeje ëhuro noro God-are nunire mae riravo'iröhego.

## 5

*God-are nunire mae riravaruëro jië'ëro hu'o  
huë mae baeromo nimoroharue jöhoje.*

**1** Noro Keriso mae uehorovamu God-ro nosi sisëho mu'uvahuamu hesi nunire mae riravë'ëro

javuë'ëro ëhu'ëro God'o no'o gemuoro mae raro-marueje nosi Bada Iesu Kerisoro buore vae-javuë'ëro.

<sup>2</sup> Buore vaejavuoromo ajamuijë'ëro ëhuro no God-are huë mahō birohoromo biririvoromo hesi nunire mae riravarueje ë hesi bëhoho noro hesi örire mae uehorovë'ëro javuë'ëro. Hesi nunire mae riravoromo noro uvarueje: Noro God-are aji mare raromo'ejarë uvoromo ëhuni noro nimorohë'i muebejarueje.

<sup>3</sup> Röhu göho no huë vavaeni bövi bise'o baejë'iroho ëhu'o nimoroharueje. Rabëni hesi bëhoho no uvarueje: Huë vavaeni baejë'ohuro ëhuro birire baeromo God mae uehorovobe va'arue höjo.

<sup>4</sup> Biririvoromo God mae uehorovobe va'ë'ohuro ëhuro God-ro uvajeje: Jemë ruahö'özje'e jëvajë uvajohuro ëhuro no dë mabëhe jioromo muebejarueje ijönö huro ajamuego ma-mabëhe javuoröhego.

<sup>5</sup> No mabëhe javuo'iröhego muebejaruoho ëho bogo sarerivoromo ë'arueje. Ëhesi bëhoho God-ro hesi Aru'ahoho no bojamuijë'ëro no dë vööbajo'ere herovarueje God-ro no mabëhe uehorovavuo avohego.

<sup>6</sup> God-hu no uehorovavuaje öroho aviëhije. Uri-moho nosi arijo'arije ajamirovë'oho bogo eni javuadeje. Bogo eni javuobe rovamu God-hu nimade majaho rovamu evare Kerisoro guomadeje hu bijönimarue aribövioho ajamui'iro.

<sup>7</sup> O noro garöhe ae gö mae jië'e hu ëma vörö'ere hijamu gagorovo hu ajami'i vuovorovë'oho ëho juhuoni'e muego nani no hu bogo ajami'ejo. O

ga'iröhe ae gö huë bae avohaje a mabëhe jië'e hu  
ëma vörö'ere hijamu gavë'oho hesi nani'o. Nani  
no hu ajami'i biririvoromo vuovorovo'ej o nani  
bogo.

<sup>8</sup> A'i Kerisoro gavade no sisë aribövie javuamu  
evare huro no ajamui'i guomorovadje. No  
sisë aribövie javuamu evare guomë'ëro jië'ëro  
ëhu'ëro God-ro no röjähuijë'ej o noro garomo  
uvoröhego: God-ro no uehorovavuo avohaje  
höjo.

<sup>9</sup> No ae sisë javuamu evare Kerisoro noni  
guomë'ëro ëhu'ëro no God-are nunire mae  
riravarueje. Ëmuoho i'u'e mae jiadeje. Ëhuni  
no biririvo avohoromo uvo'ej o: Kerisoro  
mami'e ajamuijë'ego majae ijönöho God-hu  
bojamui'iröhe i'uoho no bogo bae'ejarëjo.

<sup>10</sup> Hu'o no'o gororamirovarue aribövie  
javuamu evare hesi Harihoho noni guomamu  
ëhuro hesinö ramuadeje. Ëmuoho i'u'e mae  
jiadeje. Ëhuni biririvo avohoromo uvo'ej o:  
God-ro mami'e hesinö ramuë'ëro jië'ëro hesi  
Harihe biririvoromo hijajohuro ëhuro God-  
ro baejavuoromo maro bamavuo'iramu mae  
javuo'ajëjo.

<sup>11</sup> Iae u'emu mae javuo'ë'e röhu avevejö'ohu'o  
no God rajahiromo nimoroharueje nosi Bada  
Iesu Keriso-are jöëni ë hesi bëhoho huro mami'e  
vöröho tugohahuoromo God-arinö ramuë'ëro.

*Adam-hu mu sisë vaejamu vuovarue muehu  
rue'i Kerisohu mu mae vaejamu i'ovarue muehu  
rovade jöhoje.*

**12** Ëhi jië'ëro urimoho ae gemuëro aevoromo mu sisëho vaejadeje. Ae gemuëro mu sisëho vaejamu ëhuro mu sisëho sa'are rovadeje. Sisëho rovamu ëhuro aevoromo aho vuovëvadeje. Vuovëvë'ëro ëhuro no ae aho'obëhe vuovavuobe rovajeje ae aho'obëhe mu sisë vaejë'ëro.

**13** Urimë'i Moses-hu God-are jögoru bogo barovadeware evare mu sisëho iae sa'are jiobe rovadeje. Röhu Moses-are jögoroho bogojiamu aribövioho ëho bogo heromo ahë'ëro ëhuni God-ro mu sisëho gemu gemu garomo bogo adaho'i ma-nunëro gëbe rovadeje.

**14** Mu sisëho bogo adaho'i ma-nunëremu gëbe rovamu röhu Adam-hu mu sisë vaejadeware evare ae aho'obëhe aevoromo vuovobe rovadoho röhu evare Moses rovadeje. Ëaribövioho Adam-hu God-are jö heromo ahadëhioho bogo ëhioho heromo ahobe rovë'e jabu'o vuovëvobe rovadeje.

Röhu Adam hu God-aro jioromo ijönö sa'are rovade aho Keriso va'ëne ëhi jianove.

**15** Iae ëhi jie röhu Adam'o ijönö sa'are rovade ahu'o ae niö'i jabisi muoho bogo gemuoho jio'irögoro gö gö jiadeje. Gö gö jië'ëro God-are su-vuorohuro Adam-hu sisë ë'adoho iosiramijë'ëje. Ëhesi bëhoho Adam hu ma-gemu jiadeje. Huro God-are jöho ahamu ëhuro ae aho'o vuovëvobe rovë'eje. Iae ëhi jie röhu Iesu Keriso hu'o magemuje. Röhu God-ro no huë baejavuoromo ë aho uavamu nosi sisëho ajamuijë'ëro ëhu'ëro ae aho'obëhe hesi huë maho bae avohobe maro raromobe rovë'e javue.

**16** Ae gemuëro sisë vaejë'ëro ëhu'ëro no'o sisë

javue röhu God-are suvuorohuro ë muoho iosir-amijë'eje. Ëhesi bëhoho huro mu sisë gemu vaejë'ëro ëhu'ëro God-ro no uövuajeje: Jemë'o sisë'e aribövie jëvajëjo. A'i noeihu mu sisë aho'obëhe vaejaruoho God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo uövuajeje: Jemesi sisëho iae mu'uvëhë'e höjo.

<sup>17</sup> Ae gemuëro mu sisë vaejë'ëro ëhu'ëro a vuovavuaje muoho börömraejë'eje ae gemuëro huro ëhi sisë ë'ë'ëro. Ëhuni no biririvo avohoromo uvo'ejo: Ae gemu Iesu Kerisoro ajamuijë'ëro ëhu'ëro ae rahu God-are suvuoro mabëhe baeromo aevoromo hesi nunire mae riravë'oho ëhi jië'e aribövioho noro bogo vuovo'i Keriso-are darugoho baeromo masiже riravo'ejarëjo.

<sup>18</sup> Ëhu'ëro jië'ëro mu sisë gemu jië'ëro ëhuro ae aho'o God-are nunire sisë'e javue. A'i ae gemuëro mu maho vaejë'ëro ëhuro ae aho'obëhe nosi sisëho mu'uvahuë'ego no God-are nunire mae jioromo hu'o maro raromo'ejo.

<sup>19</sup> Ëhesi bëhoho ae gemuëro God-are jöho ahamu ae aho'obëhe sisérëjavuadeje. A'i ae gemuëro hesi jöho ejahë'ëro ëhu'ëro ae aho'obëhe hesi nunire marëjavuo'ë'e.

<sup>20</sup> Moses-are jögorehu ijönö rovade hesi bëhoho aëro ëho heromo biriri'övoromo jöho ahobe va'ego mu sisë börömo bëhe ma-va'orahoro jioröhego. Mu sisë böröme jio'amadeje röhu God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo bogo bise'o vadu'oho ajamuiromo nosi sisëho iosir-ami'amoromo hesi mu börömoho röjahuijadeje.

**21** Ëhu'ëro urimoho mu sisëho börömoho jiadeje. Mu sisë hesi uhure javuë'ëro vuovavuonövadeje. Jaruvoho God-hu huë baejavuade muoho börömohoje. God-are huëma hesi uhure javuë'ëro hesi nunire mae riravarueje. Mae riravoromo ma-ioro'iore gemu maro raromo'ejo nosi Bada Iesu Kerisoro ajamuijë'ëro.

## 6

*Noehu Keriso'o bimuvoromo hu'o vuovanovoromo uehoro mami vuonugo'i i'voromo uehoro i'e baejarue jöhoje.*

**1** God-hu hesi nimoromo huë baejavuoromo nosi sisëho ajamuijë'oho no diehi uvo'ejo. Na no uvo'ejo: Ë'ego no ëhi ma-mu sisëmu vaebe va'ego nosi sisëho aho'o jiego God-ro no huë baejavuo avohoromo mu'u'amajo.

**2** Bogo mae bogo ëhioho uvo'ejo. Mu sisë uhure javuadoho no vuovaruëhi ëhi jianovoromo iae barëjahuë'eje. Ëhi jië'oho no diehi vuonorö'öromo mu sisë hesi uhuroho biririvoromo raromonövo'ejo. No bogo ëhioho ë'ejo.

**3** Ave jöho jemë'o uehorovo'ibejarije. Ae rahu bapataeto vaejamu Iesu Keriso'o gemuore bimuvavuë'oho ëhuro hu'o gemuore bimuvoromo vuovavuë'eje.

**4** Ëhuni no bapataeto vaejamu ëhuro Keriso'o bimuvoromo vuovoromo hu'o gemuore sa'a gagore raromareje ëhuro Vavuehu hesi aji'e darugohuro ajamamu Kerisohu guomadoho

i'ovoromo ri'öjadëhi ëhi no'o mu i'ore raromo jijihonövoröhego.

**5** No Keriso'o gemu mae bimuvoromo hu guomadëhi no'o ëhi vuovarohuni ëhuni iae no Keriso'o gemu mae bimuvoromo hu i'ovadëhi no'o ëhi i'ovoromo mu i'e bae'ejo.

**6** Ave jöho iae no gavarueje. No Keriso'o gemu mae bimuvoromo korosire ano taemavuoromo hu'o vuovavuade hesi bëhoho sisëhu nosi uehorore dajore biririvobe rovadoho barëjahuego ëhuro mu sisë hesi darugore javuadoho ijönöho bogo vaenövoröhego. Ëhuni no Keriso'o gemu mae vuovavuë'eje.

**7** Keriso'o gemu mae bimuvoromo vuovavuë'iroho sisë uhure javuadoho iae barëjahuë'eje.

**8** No Keriso'o gemu mae bimuvoromo vuovavuë'ero ëhuni no mae uehorovoromo uvarueje: Iae no i'ovoromo hu'o gemu mae raromonövo'ejarëjo.

**9** No ëhi uehorovarue hesi bëhoho no gavaruoho God-ro ajamamu Keriso guomoromo ri'öjë'ero hiromo röhu maho bogo guomo'ë'e hu guomoröhe hesi vöröho ruahö'öjë'ero.

**10** Keriso urimo guomadeje. Ëhesi bëhoho hu guomoromo ëhuro sisëho ioro'iore gemu tae-madeje. O jaruvoho iae hu hije ë hesi bëhoho hu God'o gemu mae hijajëro jië'ero.

**11** Ëhuni jemëro uvore: No'o vuovavuamu ëhuro ma-ioro'ioremu mu sisëho taemë'e javuajëjo. Röhu no i'ovoromo Iesu Keriso'o gemuore javuë'ero iae God'o gemu mae raromaruëjo.

**12** Ëhuni mu sisë uehoro sisë jemesi vuovëvoröhe sinehu nimajoho ëho nadi ejahorego ëhuro sisëho jemë bogo ruahö'öjëvo'iro.

**13** O jemesi öve höre simane rabe sisë öriroho nadi bojamirovoromo mu sisëho vaere. A'i uvore: No i'ovoromo mu i'e baejë'e aribövie javuajë uvoromo jemesi dë vövöbajo'e aho'o ma-God gemu bojamirovoromo jemesi öve höre simane rabe ëhu'o hesi öroro bojamirovoromo mu mae vaere.

**14** Mu sisëho jemë bogo ruahö'öjëvo'ë'e. Ëhesi bëhoho God-are jögoru aharuje ë hesi i'uoho bogo bae hesi jëve. God-ro hesi nimoromo huë baejëvoromo jemesi sisëho uehorovoromo vuonugëhajeje. Jemë éhi maro raromarujeje.

*Mu ma hesi darugoremu raromarue jöhoje.*

**15** Jögoru aharue hesi i'uoho bogo bae'i God-are nimoro nosi sisë uehorovoromo vuonugahuë'oho na no ëhunioho mu sisëho vae'ejo. Bogo mae bogo ëhioho ë'ejo.

**16** Jemë'o uehorovore. Jemë ae gö hesi jöhemu ejahoromo hesi muohemu vaejaho'i nëgamu jemesi arijo'arije bojamirovë'oho ëhuro jemë ë a hesi darugoremu raromo'aruje. Jemë mu sisëmu vae'i nëgamu bojamirovë'oho ëhuro jemë sisë hesi darugoremu raromoromo vuovoromo sisëro va'o hesi jëve. O God-are jö ejahoromo hesi muemu vaejaho'i nëgamu bojamirovë'oho ëhuro hesi darugoremu raromoromo hesi nunire mae jëvajeje.

**17** Röhu na God mabëhe uave. Ëhesi bëhoho urimoho jemë mu sisë hesi darugoremu

raromonövariyeje röhu avevejö'oho jemë Godare jö diehi diehi röjëhijamu hejarijoho ë jöho jemesi dë vövöbajo'e aho'obëhe ejaharujeje.

<sup>18</sup> Mu sisë hesi darugoremu raromarijoho Godro jiovëhadeje. Ëhu'ëro ae göehu gö hesi darugoremu hijajëhi ëhi jemëro mu ma hesi darugoremu raromarujeje.

<sup>19</sup> Ae göehu gö hesi darugoremu hijajëhi jemëhu mu ma hesi darugoremu raromaruje jö naehu uëvaje hesi bëhoho nasi jöho sama'e huruohë'e jioröhego jemesi uehoroho u'uhëvego bogo avoho hejöeni. Urimoho jemëro jemesi öve höre simane rabe aho'o bojamirovariyeje ëhuro va'inumi'e mu o mu sisë gö gö hesi darugoremu raramoromo ëhi jië'e muohemu vaenövo'irarijëro. O avevejö'oho ëhi jemesi öve höre simane rabe aho'o bojamirovoromo mu ma hesi darugoremu raramoromo Godare mu mahemu vaenövore.

<sup>20</sup> Urimë'i jemë mu sisë hesi darugoremu raromarijevaroho evaroho mu ma hesi darugoroho bogo raromo'i ma-raromariyeje.

<sup>21</sup> Ma-raramoromo mu sisë vaejarijoho uehorovoromo javojëge. Röhu evare majare ëhi jië'e mu sisë vaejarijoho ë hesi maho rabe baejariyeje. Bogojiadeje. Ëhi jië'e mu sisë vaejë'oho ëhuro ma-vuovoromo sisëro va'arueje.

<sup>22</sup> O avevejö'oho God-ro ajämamu mu sisë hesi darugoremu raromarijoho vuonugo'i Godare darugoremu raromë'e jëve. Ëhu'ëro jemë Godare aribövi mae jëvoromo ëhuro ma-ioro'ioremü maro raromo'aruje.

<sup>23</sup> Noro mu sisë vaejego ë hesi manaho

baeromo vuovoromo sisëro va'arueje. O God-ro hesi huë baejavuaje suvuoroho bojamuego ëhuro no ma-ioro'iore gemu maro raromarueje Iesu Keriso nosi Badare ae gemuohuro javuë'ëro.

## 7

*God-are jögoru ahoromo vavaenilere raramaroho vuonugo'i Keriso-are aribövie javuaje jöhoje.*

<sup>1</sup> Aganomë sa'a a masijo jabesi mu vae'irarije jögoru hesi öroho jemë gavarujëro jëvë'ëro ëhuni ave jöho iae ga'a'aruje. Ja sa'are hijë'oho sa'a hesi jögoru uhure hibe va'ojuvu guomavo'iramu jögoru uhuroho bogojavo'ë'e.

<sup>2</sup> Bëhoho ëhi jianove. Baru hijë'oho vaborohuro hu gemu gabe va'ë'e jögorure ëhi uövuë'ego. A'i baru guomë'oho magonahoho ë jögorehu nijio'raejadoho iae barëjë'eje.

<sup>3</sup> Ëhi jië'ëro baru hijamu sionoho ioro bamë'oho aëro uvo'ë'ö: Ëmagonahoho önö'e ma-juvë'e magonahe höjo. A'i baru guomë'oho jögorehu nijio'raejadoho barëjë'ego hesi nimoro ae gö baeromo hu'o gemuoro hijë'oho bogo önö'e ma-juvë'e magonahe jio'ë'e.

<sup>4</sup> Baru mamioho guomamu magonahohuro baru i'e baeromo gemu mae hijajëhi jemë'o ëhi jëvanove. Jemë Keriso-are sinohu'o gemuore bimuvorovoromo vuovëvë'ëro ëhu'ëro jögoru aharuje hesi i'uoho ma-ioro'iore gemu barëjëhë'eje ëhuro guomoromo ri'øjade ahu'o gemuoro jemëro raromoromo God-hu nimaje muoho vae avoho'irarijego.

**5** Röhu urimë'i nosirire jiaje sisëhemu uehorovarevare evare mu vaeröhe jögoroho no uehorovoromo dë iahuo'ego mu sisëmu vae'i nimonövareje. Ëhi nimoromo sisëho dajo haho'ëro vaeromo ëhuro vuovoromo sisëro va'o hesi javuadeje.

**6** Avevejö'oho mu vaeröhe jögorehu no nijio'iraejavuadoho Keriso'o gemu mae vuovavuanovë'ëro ma-ioro'ioremu barëjahuë'eje. Ëhuro è jögoru aharue hesi i'uoho bogo bae hesi javue. Ëhu'ëro ijönöho no öri mamioho bogo va'oromo ma-surire jajivë'e jögoroho adahobe God-are muoho ma-sivoho gabe va'i a'i öri i'ore va'oromo God-are Aru'aho hesi darugohuro hesi muoho vaejarueje.

*Mu vaeröhe jögoru adahoromo ëhuro mu sisë hesi bëhi gavarue jöhoje.*

**7** Ësurire jajivë'e jögoru hesi uhure javuadoho iae barëjë'eje. Ëhuni no diehi uvo'ejo. Na no èma uvo'ejo: Èjögoroho sisë höjo. Bogo mae bogo ëhioho uvo'ejo. Èjögoroho bogojio'ibejo Paul na bogo ga'ibejo mu sisë hesi öroho diehi jië'e jiego. Ëhesi bëhoho jögore gemu jajivoromo èhi uvë'eje: Nadi ae gö hesi böviëni bise'ënioho ganiganimonëjo. Bogo ëhioho jajivo'ibejo naro uvo'ibejo: Ganigani muoho nani mae höjo.

**8** Röhu ganigani hesi jögoroho iae jajivë'eje. Jajivë'ëro naro garomo uvodeje: Èganigani muoho God-ro bijönimaje hö uvamu nasi dë iehamu sisëhuro börömo mae rojomamu avare böviëni bise'ëni ganiganiego avohadeje. O surire jajivë'e

jögoroho bogojo'ibejo uehoro sisëho bogo ëhioho rojomo'ibejo.

<sup>9</sup> Urimoho ë jögoroho bogo hejë'e ëma hibe rueromo uvodeje: Nani na mae jevajëjo. A'i ganigani jögoroho hejamu mu sisëhuro baejevamu naro biriri'övoromo jögoroho ahoromo

<sup>10</sup> uvodeje: Ëhu'ëro na guomo örire jevajëjo. Röhu mami'e God-hu ganigani jögoru bamade hesi bëhoho ëhuro no mae raromo'iröhego. Röhu ë ganigani jögoroho jië'ëro ëhu'ëro sisëhuro baejevamu na guomo örire jevadeje.

<sup>11</sup> Guomo örire jevade hesi bëhoho surire ja-jivë'e jögoroho na hejë'ëro ëhu'ëro ë mu sisëhuro sareremiromo dë iehamu naro jögoroho ahamu ëhuro guomo örire jevadeje.

<sup>12</sup> Röhu ë surire ja-jivë'e jögoroho aho'obëhe God-aro jioromo rovë'eje. Ëhesi jöe gö gö God-ro bamadeje noro mu mae vaejego marëjävuoröhego. Ëhu'ëro ë jöho iae maeje.

<sup>13</sup> Mae jië'oho na no ëma uvo'ejo: Jö mahuro ëhuro na ijumevamu guomo örire jevade höjo. Bogo ëhioho uvo'ejo. A'i uehoro sisëhuro ë'adeje. Uehoro sisëhuro ë jö mahö huotovoromo ijumevamu guomo örire jevadeje. Ëhesi bëhoho God-ro nimadeje no samaro garöhego sisë hesi bëhoho i'u'e mae jiego. Hu nimadeje jögoroho jioromo ëhuro mu sisëho börömoraeröhego.

*Uehoro ma'o uehoro sisë'o umogirohaje ë hesi jöhoje.*

<sup>14</sup> Röhu no gavaruoho God-are jögoroho hesi Aru'ahohuro bojamuaje jöeje. Röhu na bogo

hesi Aru'aho ejahaje aho jevo'i sino hesi mu sisë eromo hesi darugoremu hijaje ae jeve.

<sup>15</sup> Ëhuni na uvajeje: Naro diehi ë'ego ë'aje höjo. Mu mae negajoho bogo vae'i a'i mu sisë bijönegajoho ëma vaejajeje.

<sup>16</sup> Röhu naehu mu sisë vaeromo God-are jögoru ahajoho bijönegego ëhuro na uvajeje: God-hu bojamuade jögoroho iae maho höjo.

<sup>17</sup> Ëhi jië'ero bogo naehu nimoromo sisëho vae'i a'i uehoro sisëro dëre rojomego ëhuro vaejajeje.

<sup>18</sup> Na gavajoho uehoro maho nasiriroho bogo mae bogoje. Ëhesi bëhoho nasi dëre uehoro mami jiobe rovadoho ëho sisëmuje. Na ëhi gavaje hesi bëhoho na mu mae vae'i negajoho bogo vae hesi jeve.

<sup>19</sup> Mu mae vae'i negajoho ëho bogo vae'i a'i mu sisë bijönegajoho ëho iae na vaejajeje.

<sup>20</sup> Na bijönegaje muoho ëma vaejë'ero ëhuro bogo naehu nimoromo vae'irögoro uehoro sisëhuro nasi dëre rojomego ëhuro vaejajeje.

<sup>21</sup> Ëhu'ero na gavajeje aviëhi jië'e muoho jiego. Na mu mae vae'i negë'iroho mu mahō bogo rue'i mu sisëhuremu nasirire rovajeje.

<sup>22</sup> Nasi dë vövöbajo'ere God-are jögoroho nega-jeje.

<sup>23</sup> Röhu na gavajoho uehoro göhuro nasi sino haho'e ruahö'öjevajeje. Ruahö'öjevoromo God-are jögoru simanehu nimajohu'o umogihorovajeje. Umogihorovoromo ëhuro sino haho'ere jiaje sisëhuro na ruaho'amoniagegajeje.

<sup>24</sup> Asë'e vaevë'e jevaje. Sisëhu sino haho'e ruahö'öjevo'ego guomevo hesi jevajoho raro

ajemi'iramu maho jevo'ë'e.

<sup>25</sup> Röhu na God mabëhe uave. Huro ua'iramu Iesu Keriso nosi Badaro ajemi'iramu mae jevo'ë'e.

Ëhu'ëro jië'ëro na ëhi jeve. Naro nasi uehoroho bojamirovoromo God-are jögoroho ejahajeje. Röhu sisë nasirire jiobe rovadohuro mu sisë hesi jöhu'o ejahajeje.

## 8

*God-are Aru'aho baeromo ëhuro mae ramarue jöhoje.*

<sup>1</sup> Röhu jaruvoho Iesu Keriso-are ae gemuoho javuë'oho mu sisë hesi i'uoho bogo bae hesi javue.

<sup>2</sup> Urimoho ja mu sisëmu vaeromo guomo örireemu juvonövaneje. Jaruvoho ja Iesu Keriso-are ae gemuoho javë'ëro i'ovavuaje Aru'ahohuro ja ajamiromo ë sisëhu ruahö'öjavadoho bisihö'öjamu mae javë'eje.

<sup>3</sup> God hu eni jië'ëro hesi Harihu Maho nugö'öjadeje araeromo sino haho'e baeromo no a sisë javuajëhi hu ëhi jioromo rueromo sisëni guomoröhego. Ëhi'amu ëhuro nosirire jiaje sisë hesi darugoho barëjahuadeje. Noehu mu vaeröhe jögorohuro bogo ëhuro sisë hesi darugoho barëjahuadeje. Sisë nosirire jië'ëro jögoru hesi biriroho bogojiadeje.

<sup>4</sup> Röhu God-hu sisë hesi darugo ëhi tughahuade hesi bëhoho hu nimadeje noro God-are jögoru hesi mu maho aho'obëhe vaeröhego

sino hesi sisëhu nimajoho no bogo e'i God-are Aru'ahehu nimajëhi ëhi vaejaruëro javuë'ëro.

<sup>5</sup> Sinehu nimaje sisë ejë'oho ë hesi muohuremu uehorovarueje. O God-are Aru'ahehu nimajëhi vaejë'oho Aru'ahehu uövuajohuremu uehorovarueje.

<sup>6</sup> Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovë'oho ëhuro no vuovoromo sisëro va'arueje. A'i God-are Aru'ahehu uövuajohuremu uehorovë'oho ëhuro ma-iore'iore gemu huë mae raromarueje.

<sup>7</sup> Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovego vuovavuaje hesi bëhoho ëhi jië'e uehoro sisë baejë'oho God-are jögoroho bogo ejaharueje. Ejaho'iröhoho bogo eni javuajeje. Ëhuro God'o muorovarue aribövie javuajeje.

<sup>8</sup> Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovë'oho God-hu nimaje muoho bogo biroho hesi javuajeje.

<sup>9</sup> Röhu jemë bogo ëhioho ë'arujeje. Jemë sinehu nimaje sisëho bogo e'i a'i God-are Aru'ahehu nimajëhi ëhi vaejarujeje God-are Aru'ahoho jemesi dë vövöbajo'ere mami'e abo gemu mae hijë'ego. Ae rahu Keriso-are Aru'aho dë vövöbajo'ere bogojië'oho hu bogo Keriso-are ahoje. Röhu hesi Aru'ahoho jemesirire jië'ego ëhuni huhu nimaje jöho iae ejaharueje.

<sup>10</sup> Keriso jemesi dë vövöbajo'ere jie. Ëhu'ëro jemë sisë vaejarujohuro jemesi sino haho'oho iae vuovëho hesije röhu jemë God-are nunire mae riravarujohuro jemesi aru'ahoho biririvëhego raromarueje.

<sup>11</sup> Röhu God-ro Iesu ajamamu guomoromo ri'öjadije. Ëhuni hesi Aru'ahoho jemesirire

jië'éro God-hu Keriso ajamamu guomoromo i'ovadëhi jemesi vuovo sinohu'o ëhi ajëmi'iramu i'ovëvo'ë'e God-are Aru'ahohuro jemesi dëre abo hijë'éro.

**12** Ëhi jië'éro noehu mu vae'iröhoho iae jiahue. Röhu nosi sinehu nimaje mu sisëho ëho bogo nosi muehuje.

**13** Ëhi jië'e sisë vaejë'ohuro ëhuro jemë ioro'ioremu vuovëvo'ë'e. A'i God-are Aru'aho hesi birire baeromo jemesi sino hesi mu sisë mu'uromu bogo gavanovë'oho ëhuro jemë mai'oro'ioremu raromo'aruje.

**14** Ae rahu God-are Aru'aho ejahobe va'ë'oho ë aribövioho God-are abozi harihu'e jio'ame.

**15** God-are Aru'aho baejarijohuro jemë bogo tövo rëmo'ego röhu mahosisëroho raromoromo juhuonibijoho'irögoro a'i God-are Aru'ahohuro jemë ajëmijë'éro hesi abozi harihu'e jëve. Ëhuni no God-are örire uavarueje: Asë'e Apajo.

**16** Noehu ëhi uavarue hesi bëhoho God-are Aru'ahohuro nosi aru'ahohoho ajamuiromo uövuajeje: Jemë iae God-are abozi harihu'o mae jëvajëjo.

**17** No hesi abozi harihu'éro javuë'éro no God nosi Vavu hesi mahosibae hesi javue. Kerisohu baejajëhi no'o ëhi bae'ejo. No Keriso'o huë vavaene baejaruëro jië'éro ëhuro hu'o gemuore aji mahosibae'ejo.

*U'emu God-are aji ma baeröhe jöhoje.*

**18** Na uve: Huë vavaene jaruovo baejarooho ma-bise'e jio'ego bogo uehorovo'i a'i God-hu

röjahuijego garöhe aji mabëhoho ëho börömo mae höjo.

**19** Röhu vaevë'oho sa'ae mie bövie bise'e God-hu bamadoho bogo eni jiobe ruejuvo God-ro hesi abozi harihu'oho va'orahoro bamavuo'iramu ëho ma-maro jio'amo'ë'e.

**20** Ëhesi bëhoho God-ro uvadeje: Sa'ae bövie bise'e sisërë'amo'ajëjo. Bogo hesi ëma sisërë'amobe ruel'i God-ro hesi nimoromo sisërëjöro uvadeje hujeji avohego marë'amoröhego.

**21** God-hu bamade bövioho bise'oho jaruvoho ëhi ma-sagohoriemu sagohoribe va'ajeje. U'emu God-ro avoho'amo'iramu ëhi jiobe va'ajoho iae barë'irögöro huro i'ovo'amo'iramu hesi abozi harihu'e ma-maro javuoröhëhi ëhi huhu bamade bövioho bise'oho maro jio'amo'ë'e.

**22** Vaevë'oho iae no gavö God-hu bamade bövioho bise'oho sisërëbe rovë'e jio'ego ijönö mae jio'amo'ië'ero.

**23** Sa'ae bövie bise'e bogo ëhemuoho sisërë'i röhu huhu hesi Aru'aho aevol'i suvuoramamu baejare aribövioho no'o sisë'i huë vavaeni'e raromë'ëro hara'uë'i mueberomo raromö ijönö God-ro hesi abozi harihu'oho no avohauromomo nosi sino haho'e aho'obëhe i'ovavuego mamaemu javuoröhego.

**24** Ëhi mae javuoröhoho ëho noro muebejöro God-ro ajamuiromo maro bamavuë'eje. Mue gö gö no avevejö'e nunehu ga'amaruoho ëho bogo ga'amo'i muebejarueje iae mami'e gavaruëro.

**25** A'i mae javuo'iröhoho nunoho bogo ga'i ma-raromoromo muebejaruëro jië'ëro ëhuni

ga'irögoro biririvoromo raromoromo muebebe  
va'arueje.

**26** Röhu no u'uhavuë'ego God-are Aru'ahohuro nosirire rueromo ajamuijajeje. Ëhesi bëhoho God-are örire diehi avoho ato'iröhoho no dadi-vavue. Dadivavuego God-are Aru'ahohuro hesi ajamuiromo nosi jöëni huë vavaene börömo bëhe baeromo sisë maro hara'uoromo ëhuro God-are örire ëninamijajeje. Huhu hara'uoromo ëninamijaje jöho aho ë jöho bogo ato hesi javue.

**27** Röhu God-hu dë vövöbajo'ere bijioho gövuajohuro hesi Aru'aho hesi uehorohu'o iae gavajeje rabëni God-hu nimajëhi hesi Aru'ahohuro ëhi jië'e uehoroho baeromo hesi aribövi nosi jöëni ëninamijajego.

**28** No gavaruoho ae rahu God rajahijë'iroho mae mu sisë huë mae huë sisë jabesi örire rovego röhu God-ro jabumë ajëmiromo huë mahu'o huë sisëhu'o aho'obëhe avohëhajeje ëhuro ijönö jabumë mae jëvo'iröhego hesi nimadëhi rinëgade ariböviéro jëvë'ëro.

**29** Ëaribövioho urimë'i God-ro söjëgo'irögoro uehorovëvadeje. Uehorovëvoromo hesi simanëro mevoromo uvadeje: Hujeji ë aribövioho naro tarioromo baejëvo'ejöjo ëhuro nasi Harihu ma va'ëne jëvoröhego. Ëhi jië'oho jabumë ijräje aho'obëhe jëvo'i nasi Harihoho murioho jio'a'ajëjo. Mevoromo ëhi uvadeje.

**30** Ëaribövie gemuoho mevoromo röhu hesinö rinëgadeje. Rinëgoromo röhu jabesi jö sisëho uehorovoromo vuonugëhamu hesi nunire mae riravareje. Hesi nunire mae riravamu huro

baejëvoromo aji mare rëmadeje.

*God-hu dë vövöbajo'ere no uehorovavuaje muoho ëho a göehu o mu göehu bogo aho'iröhe jöhoje.*

<sup>31</sup> God-hu ëhi ajamuijadoho no diehi uehorovo'ejo. Iae no ëhi uvo'ejo: God nosi dönö jiajoho raro no bisihö'öjavuo'ajëjo.

<sup>32</sup> God bogo uvadeje: Nasi Harihoho maego bogo bojëmi'ejö uvoromo nijio'irae'i a'i Harihoho nugö'öjadije ae aho'obëhe nosi jöeni huë vavaene baeröhego. Hesi Harihoho ëhi bojamuijë'ëro ëhuni noro biririvoromo uvarueje: Hesi suvuoro börömoho mami'e bojamuijë'ëro ëhuni suvuoro ioro'iorohu'o iae bojamui barë'ajëjo.

<sup>33</sup> God-hu baejavuade aribövi nosi jö sisëho raro jövo'ë'e. Jövoröhe aho bogoje. Rabëni God-ro nosi sisëho avohahuë'ëro uvajeje: Jemë mae jëvajëjo.

<sup>34</sup> O raro uö'ë'e: Sisë'e jëvaje sisëro va'ohëjo. Ëhi uö'iröhe aho bogoje. Rabëni hesi bëhoho Iesu Kerisoro guomadeje. Guomoromo röhu ri'öromo ajiomë'ëro God-are övo manö hiromo nosi jöeni God-are örire jöe majahijajeje.

<sup>35</sup> Kerisoro no dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuoromo ajamuijajeje. Uehorovavuoromo ajamuijaje öroho raro tugohahuo'ë'e. Aho bogo. Huë vavaeni bövi bise'o rovë'oho ae göehu ijumavuë'oho ie o niögu suhi'e bogojavuë'oho vörö'ere va'ë'oho aehu bijuëmavuamu vuovë'oho bogo ëhuro tugohahuo'ë'e.

<sup>36</sup> Iae ëhi jië'e mu sisëho nosi örire rovajeje. Ëjöho God-are surire ëhi uvë'eje:

God no jasi ariböviëro javuë'ëro ëhuni aëro vae  
majaemuo'amavuo'ië'ego no vöröre ma-  
raramarue höjo.

Sheep rinovoromo bijuëmo'ië'aruëhi aëro nosi  
örire ëhi ë'arue höjo.

**37** Iae no ëhi javue. Röhu rabe rabe rovë'iroho  
Kerisoro no uehorovavuoromo ajamuijego ëhuro  
no ruahö'ö avohoromo ma-mae javuajeje.

**38** Ëhesi bëhoho na mae uehorovoromo uvajeje:  
Huhu dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuoromo  
ajamuijaje öroho mu gö gö rovë'oho bogo tu-  
gohahuo'ajëjo. Vuovavuë'oho o ave sa'are  
raromë'oho anerae maja aru'ahe vörö'e mue  
gö gö rovë'oho mu rabu rabu jaruvo o u'emu  
rovë'oho

**39** noeihu dö mare ajiomë'oho o sa'a gago  
ëgobövire abuejë'oho bövie bise'e dinö'e dinö'e  
jiajoho rovë'oho God-hu uehorovavuaje öri Iesu  
Keriso nosi Badarire röjhuijajoho ëho bogo tugo-  
hahuo'ajëjo.

## 9

*God-hu hesi nimoromo Israel rajo hesinö  
baejëvade jöhoje.*

**1** Na Keriso-are ae gemuohuro jevë'ëro jö  
mae majëhi'ië'e sareri'e jöho bogo. God-are  
Aru'ahohuro nasi dë vövöbajo'oho ajemiromo  
avoheho'ego herovoromo na jö mae majëhi'ië'e.

**2** Huë vavaene na bogo bise'o vadu'oho  
baeromo majae ëhi vavaenegajeje.

**3** Nasi sa'a raje ö mueno'e gemuoho  
jëvanovo'ego jabesi jöëni vavaene baeje.

Êhesi bëhoho jabumë Keriso bogo mae uehorovoruomajeje. Röhu jabisi aru'ahohuni na böröme uehorovevo'i nasi sinoho mabisemu uehorovajeje. Êhuni na uve: God-ro sisë bojemiromo Keriso-are bëhiroho rori'o babu'öjevego nasi sa'a rajohuro aevoromo Keriso mae uehorovoruomo'ibejajo ëhuro iae mae jevo'ibejajo. Jabisi jöëni ëhi dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvoromo vavaenimajeje.

<sup>4</sup> Nasi sa'a rajoho Keriso bogo ma uehorovarueje röhu huë mabëhe God-are örire baeruomë'eje. Jabumë Israel rajo God-hu baejëvade aribövie jioruome. Huro jabumë hesi aboji harihu'e vaejëvadeje. Hesi aji maho röjëhijadeje. Hesi jögoru maho bojëmiromo uëvadeje: Iae na jemë muebejëvo'ejöjo. Mu vaeröhe jögoroho bojëmadeje. Osa börömore rueromo hu rajahi'iröhe öroho röjëhijadeje. Ijonö mae ajëmiliröhe jöho bojëmadeje.

<sup>5</sup> Jabisi hijo miono'oho God-are a masije jëvadeje. Böröme namiromo ajamuaje aho Keriso jabisi sa'a raje gemuoho jiadeje. Keriso hu bogo ma-aehu jio'i hu God jië'ëro sa'ae bövie bise'e muebejajego ëhuni noro hesi örire rajahiemu rajahibe va'lejo.

<sup>6</sup> Iae Israel-are ujo ömo'ömoho noro ëhi jië'e mu maho baejë'e javue. Röhu hesi ujoho maae gemuëro gemuëro Keriso mae uehorovo'i a ioro'ioroho bogo ma uehorovarueje. Bogo ma uehorovarueje röhu Israel-are ujo muebejavuoröhëro God-hu uvade jöho bogo barëjë'eje. Ëhesi bëhoho Israel-are siono baeromo mu ma

bövi bise'o baejarue aribövihuremu God-ro muebejavuo'i uvadeje. Röhu ëhi jië'e aribövioho bogo aho'oho jio'i ma-gemu gemu javue. God-hu Israel-are mu ma baejarue aribövi muebejavuo'i uvadëhi ëhi muebejavuajeje. Ëhuni Israel-are ujo muebejavuoröhéro uvade jöho bogo barëjë'eje.

<sup>7</sup> Göho Abraham-are ujoho aho'obëheje röhu ujo ioro'ioroho hesi mu maho bövihoo bise'oho bogo baeruomë'eje. Ëhesi jöho God-hu Abraham uavadoho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Jasi harihe Isaac'o hesi ujohu'o ë aribövihuremu jasi sionoho baeromo bövihoo bise'oho baebe va'i jasi ujo ioro'ioroho bogajo. Ëhi uvë'eje.

<sup>8</sup> Ëjö hesi bëhoho bogo Abraham hesi arijo'ëro ëma nimoromo baejade harihohu'o ë harihu hesi ujohu'o God-are aboji harihu ömo'ömehu jio'i a'i God-hu Abraham bojami'i uavade ujo ömo'ömoho ëho jaburo Abraham-are sionoho baejarueje.

<sup>9</sup> God-ro Abraham harihe bojami'i majahiromo uavadeje: Evare majare na vuonorö'ö rue'iramu Sarah harihe raho'a'ajëjo. Ëhi uvë'eje.

<sup>10</sup> Abraham-are harihu göhuremu Abraham-are sionoho bae'iröhego ëhi uvadeje röhu bogo ëhemu jio'i a'i ijönö Rebecca harihe niö'i huodi'e dëre jëvadeje. Harihu niö'i jabesi vavuoho gemu jiadeje. Hu nosi hijo miono'e Isaac jiadeje.

<sup>11-12</sup> Röhu harihe niö'i bogo rëhëvë'e dëre jëvamu mu maho o mu sisëho bogo vaejë'iro evare majare God-ro jabesi vëmoho Rebecca uavadeje: Naro ijomajohemu ajami'iramu böröme jio'iramu muriohuro bise'e jiomomo ijomajohemu hesi muoho vaejahonövo'ajëjo. Mu ma o mu sisë

bogo vaejare majare harihe gemu ajami'i uvade hesi bëhoho ëhuro huhu nimadëhi ëhemu uehorovoromo ae baejëvoröhëni hu bogo aehu mu ma vaejaruoho gëromo rinëgo'i hesi nimoro ëma rinëgajëro jië'ëro. Iae ëhuni mu bogo vaejare majare harihe gemu ajami'i uvadeje.

<sup>13</sup> God-hu ijomaje Jacob ajami'i murie Esau bogo ajamijade jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Na Jacob nego'i Esau bijönegade höjo. God-ro ëhi uvë'eje.

<sup>14</sup> Ëhi jië'oho no diehi uvo'ejo. Na no ëma uehorovoromo uvo'ejo: God-hu a sisëro jië'ëro sisë'i uehorovoromo ëhioho ë'ade höjo. Ëhi jië'oho jö sisëgo bogo ëhioho uvo'ejo.

<sup>15</sup> Ëhesi bëhoho God-ro Moses uavadeje: Di aribövi sisë jëvajoho huë baejëvo'i negë'oho ë aribövioho huë baejëvo'ejöjo. O di aribövihuni na vavaenimo'i negë'oho ë aribövihuni vavaenimo'ejöjo.

<sup>16</sup> Ëhu'ëro jië'ëro God-hu hesinö rinaguaje hesi bëhoho bogo noehu nimoromo biririvoromo muoho vae'i a'i huro noni vavaenimoromo rinaguajeje.

<sup>17</sup> God-hu sisë a börömo Pharaoh-are örire jö majahijade jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: God naehu ja böröme vaejavoromo döro bamavode hesi bëhoho naro jasi sisë hesi i'uoho bojamiromo ëhuro nasi vöröho ae röjëhijego sa'ae göre göre raromarue aribövioho aho'obëhe nasi ihoho hebe va'oröhego.

<sup>18</sup> Ëhu'ëro jië'ëro God hesi nimë'oho a ioro'ioro jabumëni vavaenimoromo hesinö

javuojöro gagovavuo'i a ioro'ioroho ma-rëmajeje  
jabesi nimoromo biriri'övoromo mu sisëhemu  
vaenövoröhego.

*God-hu dë vörönimoromo i'u bojamuibe noni  
vavaenimobe va'aje jöhoje.*

<sup>19</sup> Ëhu'éro jië'éro nani jero ae gö jö sisë uehorovoromo nasi jöho ahoromo sarerivoromo ue'a'anue: God-ro hesi nimoromo ramuë'éro ëhu'éro noro biriri'övoromo mu sisëho vaejarue höjo. Noehu mu sisë vaejarooho ëho bogo nosi sisëhu jio'i God-hu nimade muoho höjo. Hesi nimade muoho bogo aho varijënoho javuego ëhuni no mu sisëho vaejarue höjo. Ëhuni God-ro sarerivoromo ëma uövuaje höjo: Jemëhu mu sisë vaejarujoho jemesi sisë höjo. Ëho bogo nosi sisëho jio'i God-ro hesi nimoromo ramuë'éro ëhu'éro no mu sisëho vaejarue höjo.

<sup>20</sup> Jaehu ëhi jië'e sareri'e jö majehijë'oho naro ja ua'ejo: Ja ma-ae javajëjo. Ja ma-a javë'oho röhu ja rabëni biriri'övoromo God-are öriroho ëhi jië'e jö sisëho jövanuejo. No sa'aeihu rama avoharuëhi ëhi javuo'i God hu rama avoho'amaje aho va'ëne jië'ego ëhuni no bogo ri'öromo ua'ejarëjo: Ja rabëni no ëhioho avohavuane höjo. Bogo ëhioho ua'ejarëjo.

<sup>21</sup> Ja'o uehorovone. Rama avoho'amarue ariböviehu sa'a mugöru baeromo jabesi nimoromo avohë'oho iae maeje. Nimë'oho sa'a mugöre gemu baeromo röhu ramae niö'i avohëvo'ë'e rama göho maego maja böromohuni runo'e bamolirögoro göho sisëgo majae ëhi ë nemonövo'iröhëro.

**22** Ëuhu jö hesi bëhoho God no avohavuaje aeje. No avohavuaje aëro jië'ëro ëhu'ëro jië'ëro hu hesi nimoromo ë'ë'oho iae maeje. Hu nimadeje huhu a i'u bojëmi'iröhe vöröhu'o darugohu'o ae aho'obëhe röjëhi'iröhëni. Ëhuni huhu dë vörönimego siséreröhe aribövi jabisi öriroho i'uoho bogo buréroho bojëmi'i ma-biririvoromo gë taemobe rovadeje ijonö i'uoho bojëmi'iröhëni.

**23** Ma-gë taemobe rovade hesi bëhoho hu nimadeje hesi aji mabëhe nosi örire röjahui avoho'iro rabëni hu noni vavaenimaje aribövie javuë'ego. Noehu hesi aji baeröhego huhu huë baeromo avohavuade aribövie javuë'ego.

**24** Jew rajo ioro'ioroho no hesinö javuojöro rinaguade aribövie uëve. Röhu bogo Jew rajoho gemu rinaguo'i a'i sa'a gö gö raje a ioro'iorohu'o rinëgë'eje.

**25** God-hu sa'a ioro'ioro rajo hesinö jëvojöro rinëgoröhe jöho urimë'i Hosea-ro God-are surire jajivoromo uvë'eje:

God-ro uvajëjo: Ëaribövioho bogo nasi aribövie jëvajoho

ijonö naro uë'ejëjo: Ëho nasi aribövie jioruomajëjo.

Ëaribövioho bogo nasi huë baejëvaje agane jëvajoho

ijonö naro uë'ejëjo: Naehu huë baejëvaje agane jioruomajëjo.

**26** Di sa'are ariböviohuro henövare God-ro uë'ego: Jemë bogo nasi ariböviehu jëvajë'ego henövaroho

ë aribövioho naro uë'ejöjo: God darugo'o hijaje a nasi aboji harihu'e jëvajëjo.

**27** God-hu sa'a ioro'ioro rajo rinëgäde hesi jöho ëhi jio'i röhu Israel rajo jabesi jö Isaiah-hu darugo'o uvade jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Nani Israel rajoho nie'u va'ëne ae jëvo'ajëjo röhu ae ma-vemino'e i'uoho bogo bae'i mae jioruomo'ajëjo.

**28** Ëhesi bëhoho God-ro sa'ae aho'o jabesi sisëho ma-burëro mevoromo i'uoho ma-ioro'ioremu bojëmi'ajëjo.

**29** O Isaiah-ro ave jöhu'o jajivoromo uvadeje: Jögoru eni jië'e ae Bada God-ro noni a uje gemu gemu bogo vuonugahuo'ibejajo

Sodom amo barëjadëhi no'o ëhi barëjavuo'ibejajo. Gomorrah amo sisërëjadëhi no'o ëhi sisërëjavuo'ibejajo.

Isaiah-hu urimo uvadëhi avevejö'oho Israel rajoho no ëhi ae ma-gemu gemu God-are aribövi mae javue.

*Israel rajehu Keriso bogo ma uehorovarue jöhoje.*

**30** Ëhi jië'oho no diehi uvo'ejo. No ëhi uvo'ejo: Israel rajoho bogo a'i sa'a ioro'ioro rajoho bogo sivoho gabe rovare höjo God-are nunire mae riravoröhoho. Ëhi höjo röhu jabumëro Keriso-are örire mae uehorovoromo ëhuro God-are nunire mae riravo'iröhe öroho iae baejë'e höjo.

**31** Sa'a ioro'ioro rajohuro baejare höjo a'i Israel rajohuro uvare höjo: No God-are jögoru ejahë'oho ëhuro hesi nunire mae riravo'ejarëromo God-are jöho ejaho'i sivoho

gabe rovaroho mae riravo'iröhe öroho bogo baejare höjo.

<sup>32</sup> Bogo baejare hesi bëhoho bogo uvareje: Kerisoro gemuëro ajamui'iramu mae javuo'ajë uvo'i a'l'i ömo gavareje gal'i avohorovë'ëro God-are nunire mae riravo hesi jëvego. Ëhi jië'e öroho nahoromo bogo biroho'i God-are munë Iesu bijönimoromo hesirire munëro biberovanovareje.

<sup>33</sup> Keriso munë va'ëne jiaje jöho uhu'e jajivromomo ëhi uvë'eje:

Ëhuro gahëjo. God naro munë va'ëne aho Zion bamajëjo.

Aëro hesirire ro biberovo'aruëjo.

Hesirire ro rireromo'aruëjo.

A'i ae rahu ë aho mae uehorovë'oho bogo javojimo ga'a'ajëjo.

## 10

<sup>1</sup> O asë'e aganomë nasi dë vövöbajo'oho aho'o nimo avohoromo God-are örire ëninamijajeje nasi Israel sa'a rajohuro God-are i'uoho bogo bae'i ma-maro va'iröhego.

<sup>2</sup> Ëhesi bëhoho naro jabesi muoho garomo uëve: God-are muoho nimo avohoruomaje höjo. Röhu bogo ma garomo é'oruomaje höjo.

<sup>3</sup> God-hu nosi iho avohahuaje öroho bogo gavanovo'i sarerivoromo uvoruomë'eje: No mu mae vaejë'oho God-ro göromo nosi sisëho uehorovoromo vuonugo'iramu hesi nunire mae riravo'ejarëromo jabesi biririvoromo God-are

jögoroho ejaho'i ë'o gavë'eje. Ëhi'oromo God-hu nosi sisë avohahuego hesi nunire mae riravo'iröhe jöho bijönibijohë'eje.

<sup>4</sup> Ëhesi bëhoho aëro sarerivoromo uvoruomajeje: No God-are jögoru ejahoromo mu mae vaejë'oho ëhuro hesi nunire ma-mae riravo'ejarëjo. Ëhi uvoruomajeje. Röhu ae rahu Keriso mae uehorovë'oho ijönöho bogo ëhioho uvo'i a'i uvarueje: Hesi Kerisoro ajamui'iramu God-are nunire riravo'ejarëjo.

*Israel rajohu'o sa'a ioro'iro rajohu'o Keriso mae uehorovego God-hu baejavuoromo maro bamavuaje jöhoje.*

<sup>5</sup> Jögoru ejahoromo God-are nunire mae riravo'iröhe ë hesi jöho Moses-ro jajivoromo uvë'eje: Ae rahu jögoru e barëjë'oho ëhuro maro raromoruomo'ajëjo.

<sup>6</sup> Röhu God-are jögoru ejahoromo hesi nunire mae riravo'iröhe ë hesi darugoho bogo nosirehu jio'i a'i Keriso mae uehorovoromo God-are nunire mae riravo'iröhe öroho iae nosirire jie. Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Nadi jemesi simanoho uehorovoromo uvorëjo: No diehi'oromo ö'idöroho iojiomo'ejarëjo. Ësurire jö hesi bëhoho uöromo ë'adeje: Nadi uvorëjo: No diehi'oromo iojiomo'ejarëjo ëhuro Keriso hu'rae baeromo vuonorö'ö ruvebijego huro no ajamui'iröhego.

<sup>7</sup> O jö göho nadi uvorëjo: No diehi'oromo vuovë'e ariböviehu raromaruiroho abue'ejarëjo. Ësurire jö hesi bëhoho uöromo ë'adeje: Nadi

uvorëjo: No diehi'oromo vuovë'e ariböviehu raromaruiroho abue'ejarëjo ëhuro Keriso hu'irae barojomego ajamui'iröhego.

<sup>8</sup> Keriso-are muoho bogo rori'ohoje. A'i God-are surire jöho ëhi uvë'eje:

God-are jöho iae jemesirire höjo.

Hesi jöho dë vövöbajo'ere jëvë'ëro jemesi jö'ehu ato'irarijoho höjo.

God-are jö hesi bëhoho Keriso mae uehorovoröhego noehu majëhijarue jöho uöromo ë'adeje.

<sup>9</sup> Jaehu dë vövöbajo'ere mae uehorovoromo uvë'oho: God-ro Iesu ajamamu guomoromo ri'øjade hö uvoromo röhu mae uehorovanue jö jasi jö'ehu a huruoho majëhiromo uëvë'oho: Iesu gemu Bada hö uëvë'oho bogo sisëroho va'i maro hi'a'anue.

<sup>10</sup> Dë vövöbajo'o o jö'o jabesi bëhoho dë vövöbajo'ere noro Iesu mae uehorovoromo ëhuro God-are nunire mae riravarueje. O jö'ëro no Iesuare jöho ae huruoho majëhiromo ëhuro bogo sisëroho va'i maro va'o hesi javue.

<sup>11</sup> Ëhi jië'e jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Ae rahu ë aho mae uehorovë'oho bogo javojimo ga'a'ajëjo.

<sup>12</sup> Ësurire jöho sa'ae aho'obëhe aribövi nosi jöhoje. Jew rajo ariböviohu'o sa'a ioro'iorohu'o bogo göho göho javuo'i ma-gemuoho javue. Badaro gemuëro böröme namiromo ae aho'obëhe mue-bejavuoromo göröhe di ahuro huro ajamijöro ua gavamu gövuë'oho no ae aho'obëhe mabëhe ajamuijajeje.

**13** God-are surire jöho ëhi gemuoho uvë'eje: Ae rahu Badaro ajamijöro ua gavë'oho ajëmi'iramu bogo sisëroho raromo'i maro raromo'aruëjo.

**14** Ëhi jie röhu aehu Bada Iesu bogo ma uehorovë'oho ajamijöro diehi ua ga'ë'ö. Üa ga'iröhe öroho bogoje. O hesi jö bogo hejë'oho diehi mae uehorovo'ë'ö. Mae uehorovo'iröhe öroho bogoje. O aehu hesi jö bogo majëhijë'oho diehi he'ë'ö. He'iröhe öroho bogoje.

**15** O God-hu a bogo rëmö'öjamu rovë'oho hesi jöho diehi majëhi'ë'ö. Majëhi'iröhe öroho bogoje. God-are surire jöho ëhi uvë'eje: Jö ma barovarue aribövioho mabëhe rovego gëvarue höjo.

**16** Mabëhe rovego gëvarue hö jajivadeje röhu Jew raje ae aho'o bogo a'i ma-gemuëro gemuëro Iesuare jö maho ejahë'ejö. Urimë'i Isaiah-ro jöe gemuoho jajivoromo uvë'eje: Bada rahuro nosi jöho mae uehorovë'e höjo. Ae vemino'ëro ejahuë'e höjo.

**17** Ëhu'ëro jië'ëro Keriso-are jöho majahuijego ëhuro no hejarueje. Heromo ëhuro no mae uehorovarueje.

**18** Ëhi jie röhu naro uëve: Na Israel rajoho hejë'e höjo o bogajo. Iae jabumë hejareje. God-are jö hejaroho iae hesi surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Jabesi huëho sa'a viture viture he barëjë'e höjo. Jabesi jöho maja rojomajire maja beva'ajire rërirae barëjë'e höjo.

**19** Röhu ave jöhu'o uë gë'ejo. Na Israel rajoho God-are jö bëhoho gavare höjo o bogajo. Iae jabumë bëhoho gavareje röhu bogo ejareje. Urimo Moses-ro God-are surire jajivoromo uvë'eje:

Jabesi sivu sivue raromarue aribövioho God naro  
ajëmi'iramu  
Jew rajoho jemëro gëromo dë vi'ehëgo'iramu  
uvo'a'arujëjo:  
God-ro rabëni jabumë ajëmi'i no bogo ajamuijaje  
höjo.  
O God na bogo avoho gevarue aribövioho naro  
ajëmi'iramu  
Jew raje jemëro jabumë gëromo dë  
vörönimo'arujëjo.  
Ëhesi bëhoho Israel rajohuro God-are jöho iae  
hejareje röhu bogo ejahareje.  
**20** Ëhi jië'e jöe gemuoho Isaiah-ro ma-sama'e hu-  
ruoho jajivoromo uvë'eje:  
Bogo birohevol'i nahevare aribövihuro God na  
birohevare höjo.  
Nasi jöeni bogo uë gevare aribövioho naro jabesi  
örire röjahirovamu gevare höjo.  
**21** Sa'a ioro'iro rajehu God biroho'iröhe jöho ëhi  
jajivo'i a'i Israel rajo jabesi jöho jajivoromo ëhi  
uvë'eje: Jaburo nasiro ruejöro na vae majae öve  
nugö'öbe rovë'e jevajëjo röhu jabumë jöe bogo e'i  
biriri'övoruomaje aribövie jioruomajëjo.

## 11

*God-hu Israel raje ae aho'obëhe bogo  
vuonugëvo'i a vituohuni vavaenimoromo ajëmibe  
rovade jöhoje.*

<sup>1</sup> Israel rajoho ëhi jië'e hia'i biriri'övë'e aribövie  
jioruomë'ego Paul naro uëve: Na ëhuni God hesi  
aribövioho ioro'ioremu vuonugëvë'e höjo. Bogo  
mae bogo vuonugëvë'eje. Paul na'o Israel raje

jeve. Na Abraham-are uje jeve. Na Abraham-are uje Benjamin hesi uje gemuoho jeve.

<sup>2</sup> Urimë'i God sa'a bövi bise'o bogo bamadevare evare Israel aribövioho hesi baejavuo'i uvë'ëro ëhu'ëro ijönöho bogo ramuöl'özë'eje. Elijah-hu ë'ade jöho jemë'o iae gavarujeje. Elijah-ro Israel rajo jabesi jö sisëho God majahromo uavade höjo:

<sup>3</sup> Bada jani suvuoro vënire buejahrue maratuoho Israel rajohuro dadovo'amë'e höjo. Jö jasiro baeromo majëhijärue aribövi ioro'ioro muo'amë'e höjo. Vaevë'e na gemu jevajëjo. Röhu na'o anego'i nimaruëjo.

<sup>4</sup> Elijah-ro God ëhi uavade höjo. Ëhi uavamu God-ro Elijah mana diehi uavade höjo. Huro ëhi uavade höjo: Ja uvanuoho: Na gemu jevajë uvanuoho röhu na Israel raje ae aho'obëhe 7,000 avoho nugo'amë'e jevajëjo. Ëhu'ëro jabu'o na bogo vuonugevo'i sareri'e god gö Baal ague aho raromoromo rajahruomë'e höjo. God-ro ëhi uavade höjo.

<sup>5</sup> God-hu Israel rajo ioro'ioro avoho nugo'amadëhi avevejö'oho ëhi gemuohoje. God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo Israel rajo a vituoho avohoromo maro ramuë'eje.

<sup>6</sup> Avoho ramuade hesi bëhoho noehu vaejarue muoho bogo uehorovë'e hesi ëma nimoromo huë baejavuoromo ajamuijadeje. O noro mu mae vaejego huro ëho garomo avoho ramuo'ibejo ëho bogo hesi ëma nimoromo huë baejavuaje muoho jio'ibejo.

<sup>7</sup> Ëhu'ëro jië'ëro Israel rajohuro God-are

nunire mae riravoröhe öri nahobe rovaroho bogo birohareje. Ae ma-gemu gemu God-ro hesinö baejavuë'léro ë öroho birohareje. Israel rajo a ioro'ioro bogo God-ro ma-rëmamu jabisi biriri'övoromo mu sisëho vaebe jijihadeje.

<sup>8</sup> God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje: God-ro jabisi öroho tugohëhamu momorö'ö uro'amë'ëro God-are muoho jabisi nunoho bogo garomo hesi jöho jabisi hia'oho bogo hebe rovaroho jaruvohu'o ëhi gemuoho höjo.

<sup>9</sup> Röhu Israel rajo jabisi jöho David hu'o God-are surire jajivoromo uvë'eje: God jero ëhi'onego jabumëro uvo'irarëjo: No mae javuajëromo söröe ijanovego evare guaevëro jiomëvanovoromo buorëro taemëvanovoromo guaro rireromëvanovoromo ëhi'oromo ëhuro jabisi i'uoho mana baeruomoröhe.

<sup>10</sup> God jero jabisi nunoho tugohëhonego ramoramovëhego bövioho bise'oho bogo garuomo'irajo. I'u böröme bojëminego baeromo ma-ioro'iore gemu deje gurorovë'e jijiho'irajo. David-ro ëhi jajivë'eje.

*God-hu sa'a ioro'ioro rajo baejavuoromo mare bamavuaje jöhoje.*

<sup>11</sup> Ëhuni na uëve: Israel raje rireromëvadoho na ëhuro ioro'ioremu sisërëjëvo hesi höjo. Bogo mae bogo. A'i Israel raje Keriso bijönimë'ego ëhuro sa'a ioro'ioro raje sisë'i jëvajoho God-ro baejëvoromo maro bamëvë'eje. Baejëvoromo maro bamëvade hesi bëhoho ëhuro Israel rajo-huro dë vi'ehëgego uvoruomoröhego: God-ro

diehi'oromo sa'a ioro'oro rajoho ajëmi'i no bogo ajamuijaje höjo.

<sup>12</sup> Israel rajohuro Keriso bijönimoromo God-hu ajämaje muoho boremi'öjamu ëhuro sa'a ioro'oro raje dinö'e dinö'e raromaruohuro Keriso-are mu maho baeruomë'ije. Ëhuni jemë'o uehorovore. Israel raje aribövie aho'obëhe vuonorö'oromo God-are örire avo'avoho uehorovo'iramu ëhuro sa'a ioro'oro rajohuro Keriso-are mu maho bae avohoruomo'ë'e.

<sup>13</sup> Röhu sa'a ioro'oro rajomë naro jemesi örire ave jöho uë'ię'e. Kerisoro na remö'özë'ero na hesi jö baeromo sa'a ioro'oro rajo jemesi örire majëhibe juvaje ae jeve. Naro uvajeje: Ëmuoho börome hö uvoromo nimorohë'i Keriso-are jöho jemesi örire majëhijajeje.

<sup>14</sup> Keriso-are jöho sa'a ioro'oro rajo jemesi örire majëhiromo na nime nasi sa'a rajohuro dë vi'ehëgego uvoruomoröhego: Sa'a ioro'iorehu mu ma baeruomajëhi rabëni no'o bogo ëhioho baejare höjo. Jabuhu éhi uvë'oho nani naehu ajëmi'irodoho eni jevo'ë'e. Ëhuro jabumë Keriso uehorovoromo bogo sisëroho va'i maro va'oruomo'ë'e.

<sup>15</sup> God-ro Israel rajoho rori'o rëmö'özë'ero ëhu'ëro sa'ae aho'o jemë'o buore vaeromo hu'o jemë'o gemu mae raromarujeje. Ëhu'ëro jië'ëro God-ro Israel rajoho sionëro baejëvo'iramu ëhuro aji'e mu göëro urimore muoho iosiramiromo börome bëhe rue'ë'e. Ëho vuovoromo i'ovanovë'e muoho jianovo'ë'e.

<sup>16</sup> Röhu i mugöru vitu harihoho urimo atoromo

God bojamijë'iroho i mugöru vitu göhu'o ëhu'o hesije. O ijo dirume God bojamijë'iroho ijo mahu'o ëhu'o hesije. Ëuhu jö hesi bëhoho Israel rajo hijo miono'e God-are ariböviëro jëvë'ëro ëhu'ëro ijore jiobe rovaje hijo miono'ohu'o jabesi ujohu'o God-are aribövie javue.

<sup>17</sup> Röhu uhu jö göho olive ije gö amore bivaroho gö je'ore éma rijadohoje. Israel rajoho no amore bivare ijoho va'ëne javue. O sa'a ioro'ioro rajoho jemë je'ore éma rijade ijoho va'ëne jëve. Röhu God-ro amore ijo hesi ade gö tarivo'amoromo rori'o bahi'i je'ore ijo hesi adoho ujuohoromo sionore bijoho nugo'amadeje. Ëhu'ëro jiël'ëro je'ore ijo adohuro amore ijo hesi rihuoho baeromo sirihiromo ma-mabëhe gemuoro iojiomë'eje. Ëuhu jö hesi bëhoho God-ro sa'a ioro'ioro raje jemë Israel rajohu'o gemuore bimuvëvamu jemë'o God-are mu maho baejarijeje.

<sup>18</sup> Tarivoromo rori'o bahijade ijo adoho garomo nadi uvore: Noro jabumë iosirëmiromo ma-mabëhe javuoromo jabisi sionoho baejë'e javuajëjo. Jemë éhi uvë'oho avo'avohu uehorovoromo uvore: No ma-ijo ado va'ëne javuajëjo. No ijo bëhoho bogo rihuoho bojëmijarue höjo. A'i ijo bëhohuro no rihuoho bojamuijaje höjo. Ëhu'ëro no bogo masijoho javuajëjo.

<sup>19</sup> Röhu nani jero ue'a'anue: Iae mae höjo röhu ë ijo adoho tarivë'e höjo ëhuro naro jabisi sionoho bae'irodego. Ëhu'ëro naro jabumë iosirëmiromo ma-mabëhe jevajëjo.

**20** Iae mae uevanue röhu jabumëro Keriso-are jöho bogo ma uehorovamu ëhuni tarivë'eje. Röhu jero Keriso mae uehorovë'ero ëhuro biririvoromo sirihiromo namijanue. Ëhuni nadi jasi sivuoho uehorovoromo uvone: Na böröme namijajëjo. Nadi ëhioho uvo'i a'i juhuonivone.

**21** Israel rajo ijo ado ma va'ëne jëvadoho röhu God-ro jabesi sisëho bogo ma-nunëremuoho gë'i tarivoromo rori'o ruruhö'øjadeje. Ëhi jië'e jiaje ëhuni je'ore ijo adoho jero nadi uvone: Na sisë vaejë'oho hu ma-nunëro ge'a'ajë uvo'i a'i uvone: Na sisë vaejë'oho ë Israel aribövi i'u bojëmadëhi God-ro ëhi jië'e i'uoho na'o bojemi'ajëjo.

**22** Ëhuni ave jöhuremu uehorovone. God hu huë baejavuaje aeje. Röhu hu i'ue bojamuijaje aeje. Sa'are rireromare aribövi jabesi örire i'ue bojëmijë'eje. O jasi örire huë baejavajeje. Huhu huë baejavaje muoho jaehu mae uehorovobe va'ë'oho iae huë baejavonövo'ë'e. O bogo mae uehorovë'oho huro ja'o tariö'ójavo'ë'e.

**23** O Israel rajoho Keriso bogo mae uehorovarueje. Röhu ë mu sisëho vuonugo'i Keriso mae uehorovë'oho God-ro ë aribövioho tariö'ójëvadoho ujuohoromo röhu maho sionore bimuvëvo'ë'e ëhi jië'e mu vae'iröhoho God hu eni jië'ëro.

**24** Ëhesi bëhoho sa'a gö rajo ae javajoho ja je'ore ijoho va'ëne javadeje. Ëhi javamu röhu God-ro ja je'ore ijo adoho va'ëne tariojavoromo amore ijo gemuore bimuvavadeje. Ëhi jië'e anoji'e muoho vaejë'ëro ëhu'ëro noro biririvo avohoromo uvarueje: God-hu Israel rajo ë amore ijo

ado tarivoromo rori'o bahijadoho ujuoho sionore bimuvëvanovë'oho ëho ma-samae jio'a'ajëjo.

*God-hu ae aho'obëhe nosi jöëni vavaenimoromo maro bamavuo'iröhe jöhoje.*

<sup>25</sup> Aganomë ave jöho urimë'i God-hu guri-hijadoho avevejö'oho röjahuijë'eje. Ëjöho na nege jemëro avoho ga'irarijego jemëro jemesi sivue uehorovoromo uvojöëni: Nosi simanoho mabëhëro javuë'ëro mae raromarue höjo. Ëjöho na majëhi'ië'e. Israel rajo a ioro'iorohuro hia'e biriri'övaroho bogo ioro'ioremuoho ëhioho jëvobe val'i hujeji sa'a ioro'ioro raje ae aho'obëhe Godarinö rueruomo'iramu evare barë'ë'e.

<sup>26</sup> Sa'a ioro'ioro rajohuro rueruomo'iramu evare Israel rajoho ae aho'obëhe sisëre jëvajoho God-ro baejëvoromo maro bamëvo'ë'e. God-hu Israel rajo baejëvoromo mare bamëvo'iröhe jöho God-are surire ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje: Bada God-ro uvajëjo:

Ajëmi'iröhe ahuro nasi dahorure Zion jioromo ruvebi'ajëjo.

Ruvebiromo God bijönimarue mue aho'o Jacobare ujo ömo'ömehu vaejaruoho rori'o babu'ö barë'ajëjo.

<sup>27</sup> Jabesi sisë u'ovëho'irode majare evare ëhi jië'e ioro'ioremu jioröhe jögoroho naro bojëmi'ejöjo.

Israel rajo jabesi jöho ëhi jajivë'eje.

<sup>28</sup> Israel rajehu Keriso-are jö ma bijönimaruhuro ëhuro jabu rori'o tario rëmajë aribövie jëve ë hesi bëhoho God-ro sa'a ioro'ioro rajoho ajëmi'i nimë'ëro. A'i God-hu Israel rajo

nimoromo baejëvadohuro ëhuro jabumë God-hu huë baejëvaje aribövie jëve ë hesi bëhoho God-ro Israel rajo jabesi hijo miono'o jabesi ujoho ajëmi'i uvë'ëro jië'ëro.

<sup>29</sup> Ëhesi bëhoho God-hu di aribövi hesinö jioruomoröhego uëromo hesi mu ma suvuoro bojëmijë'oho huro bogo jö göho uehorovo'l'i ëhi gemuoho uehorovëvobe va'ë'e. Ëhuni Israel rajoho bogo vuonugavuo'ë'e.

<sup>30</sup> Urimoroho sa'a ioro'ioro rajoho jemëro God-are jöho bogo ejahonövarijeje. Bogo ejahamu God-ro gavë'ëro röhu jaruvoho gavade Israel rajohuro hesi jöho bogo ejahamu gëgorovo huotorovoromo sa'a ioro'ioro rajo jemesi jöëni vavaenimë'ej.

<sup>31</sup> God-ro sa'a ioro'ioro rajoho jemëni vavaenimoromo ajëmijë'ëro Jew rajehu avevejö'e God-are jö bogo ejaharuoho ijönö God-ro jabesi jöëni ëhu'o vavaenimo'iramu maro jëvo'ë'e.

<sup>32</sup> God-ro ae aho'o jögoru aho'iröhe hesi darugo uhure ramuë'ejë ëhuro ijönö ae aho'obëhe no huë baejavuo'iröhëro.

<sup>33</sup> Asë'e God-are huë maho bogo bise'o vadu'ohoje. Hesi simano maho nuni aji maho börömo maeje. Huhu uehoro mae baejaje hesi bëhoho rahuro biroho'ibejo. Huhu diehi ë'aje öroho rahuro ga'ibejo.

<sup>34</sup> God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'ejë:

Rahuro Badare uehoroho gavë'e höjo.

Hesi öriroho rahuro jögoroho mami'ajëjo.

<sup>35</sup> Raro suvuoroho bojamijë'ëro ëhu'ëro

God-ro mana vuonorö'ö bojami'ajëjo.

**36** Ëhesi bëhoho God-ro bövioho bise'oho hesiremu javuoröhego avohavuë'lëro huro döre hiromo aho'obëhe muebejavuajeje. Ëhuni hesi ihoho gemu rajahiemu rajahibe va'ejo. Iae mae.

## 12

*Noehu God-are örire dë vövöbajo'e aho'o bojamiromo hesi mu vaenövoröhe jöhoje.*

**1** Aganomë God-ro ëhi noni vavaenimë'ëro ëhuni na nege jemëro jemesi sino haho'e dë vövöbajo'e aho'o baeromo God-are örire gemu bojamirovo'irarijego. Ëhi bojamirovë'oho ëhuro Jew rajehu vuovë'e mi suvuoro God-ni bahijaruhoh bogo ëhioho jio'i nune jië'e suvuore jio'ë'e. Ëhi jië'e suvuoroho God-aremu jio'iramu ëhuro hu nimo avoho'ë'e. Jemesi arijo'arije God-are örire ëhi bojamirovë'oho ëhuro jemë simano mae jioromo God avoho rajahi'aruje.

**2** O ave sa'arohemu uehorovarue ariböviehu nunire bahijarue mu sisëho nadi ejëhoromo vaenövore. A'i nugego God-ro jemesi uehore aho'o huotovëhö'iro ëhuro jemesi dë vövöbajo'ere God-are aji mahemu baebe va'irarije. Ëhi ë'ë'oho God-hu diehi diehi jië'e mu nimajoho jemë ga'a'aruje. Ga'a'aruje diehi jië'e muoho sisëho bogojio'i God-are nunire ma-maemu jio'iramu.

**3** Röhu God-ro hesi nimoromo huë baejevoromo apostle mu hesi darugoho bojemijë'ego ëhuni ave jöhu'o majëhi'ejo jemë ae aho'obëhe he'irarijego. Nadi jemesi sivuoho uehorovoromo uvore: No a masije javuajëjo. A'i jemë ae gemu gemu avoho

uehorovoromo uvore: Naro hesi örire mae uehorovoromo mu vaejöro God-hu ajemadëhi naro hesi örire éhi mae uehorovoromo éhi jië'e muoho vaenövo'ejöjo.

<sup>4</sup> No sino haho'e gemu gemu javuo rove. Röhu öve höre nune éhi jië'e inömoho aho'obëhe javuë'éro inöme göëro mue gö vaejarueje inöme göëro mue gö vaejarueje.

<sup>5</sup> Éhesi bëhoho ekaresiaho no ae aho'obëhe javue. Éhi javue röhu Keriso-are ae gemuoho javuë'éro éhuro aho'o sino haho'e gemuoho javue. Éhi javuë'éro no ae aho'obëhe gemuore bimuvorovë'e javue. Nosi sino haho'o bimuvoravarëhi éhi gemuoho javue.

<sup>6</sup> Röhu God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo ae gemu gemu suvuoro gö gö bojamuijamu baebe rovareje. Ëhuni suvuoro diehi baejare éhi jië'e muoho vaebe va'ejo. Jö God-aro baeromo a majëhiliröhe suvuoro baejë'oho mae uehorovoromo uvo'ejo: God-are jöho éhi röjahuijë'e hö uvaruëhi éhi jië'e jöhemu ae majëhibe va'ejo.

<sup>7</sup> O ae gö a ajëmi'iröhe suvuoro baejë'oho iae no ae ajëmibe va'ejo. O God-are öri röjëhijärue ae javuë'oho iae no ae röjëhibe va'ejo.

<sup>8</sup> O jögoru bojëmijärue ae javuë'oho iae no jögore bojëmibe va'ejo. O ae suvuorëmijärue ae javuë'oho iae no öve sasohavuo'iramu suvuorëmibe va'ejo. O masijo riravoromo muebejëvarue ae javuë'oho éhuremu uehorovoromo muebejëvobe va'ejo. O huë baejarue ae javuë'oho daje nimorohoromo huë baeromo ajëmibe va'ejo.

<sup>9</sup> Ae gö rajëhijë'iroho nadi ma-döhuremuoho rajëhi'i jemesi uhohu'o rajëhibe va'ore. Mu sisë rovajoho bijönimoromo nadi gavanovo'i mu maemu ma'enobe va'ore.

<sup>10</sup> Göero göho Christian ö mueno'e hö uvoromo huë baerovore. A ioro'ioro jabesi ihoho döro bamoromo rajëhi avohore.

<sup>11</sup> Muoho nadi bijönimo'i biririvoromo vaebe va'ore. Jasi dë vövöbajo'e aho'o Badare öroro gemu bojamirovoromo hesi muoho vaejahobe va'ore.

<sup>12</sup> Uvore: Ijonö God-ro mae ajamui'iramu aji maro raromo'ejarëromo nimorohobe va'ore. Huë sisë rovë'iroho biririvoromo riravobe va'ore. Majae éhi God-are öroro jöe atoromo è muohuremu uehorovobe va'ore.

<sup>13</sup> God-are aribövie huë vavaene jëvë'oho suvuorëmiromo ajëminövore. Aehu vejö'e i'e rovë'oho nihudëgonövore.

<sup>14</sup> Aehu sisë vaejëvo'i arijë'oho jemëro God uavego huro jabumë huë mae bojëmi'iro. Nadi uavego huro sisëho bojëmi'i a'i uavego mae bojëmi'iro.

<sup>15</sup> Ae nimorohë'oho jemë'o gemuoro bimuvoromo nimorohore. Ae vavaenimë'oho jemë'o gemuoro bimuvoromo vavaenimore.

<sup>16</sup> Jemë aho'obëhe ma-gemu uehorovoromo huë baerovore. Nadi uvore: No masijëro javuë'ëro mu ininoho bogo vae'ejarë'i mu böröme o bise'e ma-vaere. Nadi sivuoho uehorovoromo uvore: No simano ma'e ae javuajëjo.

<sup>17</sup> Ae göehu sisë vaejëvë'oho nadi mana sisë

vaejëvore. Ae aho'obëhe uvaruoho: Ëmuoho mae hö uvaruoho éhi jië'e muoho vae'i ë'o gare.

**18** Huë mae hesi örohuremu uehorovoromo ë hesi muohuremu vaeromo ae aho'o jabu'o gemu mae raromo gare.

**19** Aganomë aehu sisë vaejëvë'oho nadi mana i'uoho bojëmi'i ma-ga taemorego hesi God-ro vörö'iraeromo i'uoho bojëmi'iro. Ëjöho Godare surire uvë'eje: Badaro uövuajëjo: I'u bojëmi'irodoho nasi mue höjo. Naro mana bojëmi'ejëjo.

**20** Éhi uvë'e jiaje nadi mana bojëmi'i a'i Godare surire jöho uvë'e jiajëhi éhi vaere. Ëjöho éhi uvë'eje: Ja'o muorovaje aho hömë'iroho ioho ma-bojaminëjo. O jovo i'i nimë'iroho jovoho ma-bojaminëjo. Éhi é'ë'oho ruehuro ého garomo tiöromö gövögövövoromo avo'avoho uehorovo'ajëjo.

**21** Mu sisë rovë'iroho nadi ejahorego jemë ruahö'ójëvego bejëvo'i a'i mu mae vaeromo éhuro ë sisë rovajoho ruahö'ore.

## 13

*Sa'are a masijehu bojamuaje mu noehu vaeröhe jöhoje.*

**1** Ae gemu gemu aho'obëhe ave sa'are a masijo jabesi jöho ejëhore. Sa'ae dinö'e dinö'e raramoromo masijo vaejarue aribövi jabesi darugoho bogo éma ri'ö'i God-ro darugoho bojëmiromo uëvadeje: Ëmuoho vaerëjo.

**2** Éhuni ae rahu ave sa'are a masijo jabesi jö ahë'oho éhuro God-hu bamade muohu'o

mu'uvajeje. God-hu bamade mu mu'uvë'oho ëhuro i'uoho mana bae'ë'e.

<sup>3</sup> Sa'are a masijo jabiesi mu bëhoho mu ma vaejarue aribövihuro bogo juhuonivo'i a'i mu sisë vaejarue aribövihuro juhuonivo'iröhego. Jabiesi mu bëhoho ëhije. Ëhuni ja sa'are a börömo bogo juhuonami'ië'oho mu mahemu vaene. Mu ma vaejë'oho huro jasi ihoho mae ua'ë'e.

<sup>4</sup> Sa'are a börömoho God ajamiromo mu vaejaje aeje ëhuro ja mae javo'iröhego. A'i jaehu sisë vaejë'iroho juhuonamine. Rabëni i'u bojamui'iröhe vöröho ave sa'are a börömoho bogo ëma bae'i a'i God-are mue vaeromo mu sisë vaeruomaje aribövihuro God-are vörö'e i'uoho mana bojëmijajeje.

<sup>5</sup> Ëhuni jero ave sa'are a masijo jabiesi jöho ejëhone. Ejahë'oho ëhuro i'uoho bogo bae'a'anue. Röhu göho jasi dë vövöbajo'ere herovoromo uvo'a'anue: Na mu mae vaejë'e jevajëjo.

<sup>6</sup> Iae ëhuni ave muohu'o vaejarujeje. Jemëro jabumë tax-oho bojëmijarujeje rabëni ave sa'are a masijohuro God-are muoho vaeromo avoho muebejaruëro jië'ëro ë hesi bëhohuni.

<sup>7</sup> A masijo jabiesi örire diehi jië'e mu vae'irarijoho ëhi vaere. Tax ihe gö gö bojëmi'irarijoho ëhi bojëmire. Mae uehorovo'irarije aribövihuro mae uehorovore. Rajëhi'irarije aribövihuro rajëhire.

*Göehu gö hesi örire diehi jië'e mu vaeröhe jöhoje.*

**8** Suvuore rabe a mana bojëmi'irarijoho maburëro mana bojëmirego ë muoho barë'iro. A'i ave muohuremu jiemu jiobe va'ë'e dë vövöbajo'e a bojëmi'irarije muohoje. Göehu gö dë vövöbajo'e aho'o bojamijë'oho ëhuro God-hu bojamuade jögoroho e barë'aruje.

**9** Rabëni hesi bëhoho God-hu bojamuade jögoroho ëhi uvë'eje: Nadi goho'amonëjo. Nadi ae anonëjo. Nadi vajiohe ë'onëjo. Nadi ae gö hesi böviëni bise'ënioho ganiganimonëjo. Ëjöhu'o jögoru ioro'iorohu'o ë hesi bëhoho ëhi uvë'eje: Jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo.

**10** Jasi ae gemuoho dë vövöbajo'ehu rajahijë'oho hesi öriroho mu sisëho bogo vae'a'anue. Ëhuni göehu gö rajahirovë'oho ëhuro God-are jögoroho e barë'anue.

**11** Ëhi jië'e muoho vaenövore rabëni hesi bëhoho jaruwoho diehi jië'e maja jiajoho jemë iae gavaruje. Momorö'öjarujoho ri'lö'irarije majaho rovë'eje. Ëhesi bëhoho aevo'i Keriso mae uehorovare majare evare noehu God'o maro raromo'iröhe majaho ëgo'o jiadeje. Jaruwoho ë majaho dunove.

**12** Vahioho barë'i Badahu rueröhe majaho sisonuvo'irögoro ë'e. Ëhuni ramoramo'e muoho vuonugo'i muorovo'iröhe inömo inömoho ujuoho'ejo aji'e majare muorovo'iröhëro.

**13** Aehu majare avoho raromo jijiharuëhi noro ëhi ë'ejo. O gemuore gagovoromo mahunö'e uruvoromo tiöromo jijihë'oho bogo. Jovo iromo

simano sisérëjë'oho bogo. Öehu jijihanovoromo mu gö gö vaejë'oho bogo. Ire muorove bogo. Ae gö jabesi mu mahuni dë vörönimë'oho bogo.

<sup>14</sup> A'i jemëro Bada Iesu Keriso-are darugoho baeromo ëhuro sinehu sisë nimajoho nadi eromo hesi muoho vaere.

## 14

*Noehu bogo masije riravoromo uvo'iröhe:  
Christian ö mueno'oho sisë hö uvo'iröhe jöhoje.*

<sup>1</sup> A ioro'iorohuro Keriso mae uehorovarueje. Röhu bogo avo'avoho uehorovo'i ma-juhuoni juhuonie mae uehorovarueje. Ëhi jië'e ariböviehu ekaresiae jemë'o bimuvo'i nimamu gëvë'iroho jemesi baejëvore. Röhu nadi uvore: Jabumë rue'iramu noro jabesi jöho aho'ahovo'ejarëromo baejëvore.

<sup>2</sup> Ae göëro biririvoromo Keriso avoho uehorovoromo uvo'ë'e: I mi bövi bise'o ijë'oho iae mae höjo. Ae göëro juhuoni juhuonie uehorovë'ëro mioho bogo i'i ma-iemu i'ë'e.

<sup>3</sup> Röhu mi bövi bise'o ijanue aharo nadi sivoromo uvone: Mi bövi bise'o juahovaje aho masisö'o val'ënëro jië'ëro juahovaje höjo. Nadi ëhioho uvone. O mi juahovanue aharo nadi uvone: Bövi bise'o ijaje aho vajamirovajëjo. Nadi ëhioho uvone. God-ro ë aho hesinö baejë'e höjo.

<sup>4</sup> Ae gö hesi mu ajamaje aho jaehu garomo sisë hö ua'iranoho ëho bogo jasi muehuje. God hesi bövihuremu ga'ë'e hesi mu ajamijaje aho mae nami'iramu o be'iramu. Röhu hu iae nami'ë'e. Rabëni hesi bëhoho. Hesi Bövihuo ajami'iröhoho

eni jië'éro ëhuro hu ajami'iramu biririvoromo mae nami'ë'e.

<sup>5</sup> Ae göëro uvajeje: Ëmajaho ë majaho börömego ëhuni ë majaroho no God mae uehorovoromo raromo'ejarëjo. O maja ioro'ioroho ma-mu ma-jaemu höjo. Ae göëro uvajeje: O bogo ëhioho jio'i a'i majae aho'obëhe God-are majae jië'éro no God uehorovë'i muoho vae'ejarëjo. Ëhi jië'e uehoroho niö'i jëve. Röhu ae gemu gemu di uehoroho mae hö uvanuoho ë uehoroho gemu ma'enoromo hi juvone.

<sup>6</sup> Ae rahu uvë'iroho: Ëmajaho böröme hö uvë'iroho huro Bada mae uehorovoromo ëhuni ë majaho uehorovajeje. O ae rahu mie rabe ijë'iroho huro uvajeje: God-ro suvuoro mae bo-jemijë'e höromo ijajeje. Ëhu'éro Bada mae uehorovoromo ijajeje. O ae rahu mie rabe juahovë'iroho Bada mae uehorovoromo ëhuni juahovajeje. Juahovoromo röhu i rabe ijajohuni God huë mae uavajeje.

<sup>7</sup> Ëhesi bëhoho no ave sa'are raromë'iroho bogo nosi jöënioho gemu raromarueje. O vuovë'iroho bogo nosi jöënioho gemu uehorovoromo vuovo'i

<sup>8</sup> a'i raromë'oho Badare jöëni uehorovoromo raromarueje. O vuovë'oho Badare jöëni uehorovoromo vuovarueje. Ëhu'éro jië'éro raromë'oho o vuovë'oho no Badare javue.

<sup>9</sup> Kerisohu guomoromo röhu ri'öromo hijade hesi bëhoho vuovë'e ariböviohu'o ave sa'are raromarue ariböviohu'o nosi Bada jioromo muebejavuo'iröhëni. Ëhu'éro no Keriso-aremu javue.

<sup>10</sup> Ja rabëni jasi öehu mu ë'ajoho garomo sisë

höromo aganueje. O ja rabëni öho juhuoni'e ae höromo sivanueje. Hujeji God-are majaho rue'iramu no aho'obëhe hesi nunire riravo'ejo hesi huro mevavuoröhego.

**11** Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Badaro ëhi uövuajëjo:

Na daruge jioromo hijajoho iae mae jio'ego ave jöhu'o mae majëhi'ië'ajëjo.

Ae aho'obëhe God nasi jöëni gemu ague aho raromo'aruëjo.

Ae aho'obëhe jö'ëro huruohoromo uvo'a'aruëjo: Nörö God höjo.

**12** Noehu God-are nunire gemu riravo'iröhe jöho ëhi jajivë'ëro ëhuni no ae aho'obëhe gemu gemu God-are nunire riravoromo mu vaebe rovare bëhoho huruoho majahi'ejo huro heröhego.

*No mue gö gö nosi Christian ö mueno'o jabesi nunire bogo vaejego jabuhu no göromo nosi döre bogo ö'oromo mu sisë vaejego rireromëvo'iröhe jöhoje.*

**13** Ëhuni ë'ego no ijönöho bogo uvo'iro: Ëaho mi ijajoho o ëhi jië'e mu vaejajoho ëhuro mu sisëho vaejaje höjo. Ë'ego no bogo ëhioho uvo'i. A'i uvore: Noro mue gö gö agano jabesi nuniroho bogo vae'ejarëjo jaburo no göromo nosi döre ö'oromo mu sisë vaejego rireromëvojöëni.

**14** Na Bada Iesuare ae gemuohuro jevë'ëro ëhu'ëro na ma-mae garomo uvajeje: Ijarue ioho mioho bövioho bise'oho God bogo ahavuaje höjo. Iae ëhi jie röhu aehu uvë'oho: God-ro ahavuade hö uvoromo ë uvade aehu ijë'oho sisëje.

**15** Ëhesi bëhoho mae höromo jaehu ie mie jasi Christian ae gö hesi nunire ijamu ë ahuro garomo uvë'oho: O God-hu ahavuade iohu ijane höjo. Ëhuni na'o God-are jöho ahoromo i'ejö uvë'oho jaehu hesi nunire ijanoho ého bogo maho ë'aneje. Jero hesi öriri bogo uehorovë'e ma-ijaneje. Ëa hesi jöëni Kerisoro guomë'e jiaje ëhuni nadi iohu mioho ëma iromo ëhuro hu ijumone.

**16** Jemëhu uvarujoho: Ie mie jove bövie bise'e ijë'oho mae hö uvarujoho gavë'i ue'ahore. Ae göëro gëromo jemesi mu ma hesi jöho sisë'i ato'ë'ö.

**17** God-hu böröme namiromo muebejavuaje hesi bëhoho bogo ie jove ue'aharuoho jio'i al'i mu mae vaeromo huë baerovoromo God-are Aru'ahehu dë vövöbajo'o sasohavuego raro-maruohoje.

**18** Ëhi jië'e mu ma vaeromo Keriso-are mu vaejahë'oho God-ro ëhi jië'e aho nimo'iramu ae aho'obëhe uvoruomo'ë'e: Ëahuro mu maho ömaje höjo.

**19** Ëhu'ëro jië'ëro no ave muohemu ë'o ga'ejo. Noro gemuoro avoho huë mae raromoromo ajamirovo'ejo ëhuro avoho biririvoromo riravo'iröhëni.

**20** Jemëro nadi iemuoho miemuoho uehorovoromo God-hu ae gö jabesi dë vövöbajo'ere mu vaejajoho ijumëhore. Ie aho'obëhe God bogo tugohë'eje. Röhu jemëhu i ue'ahamu ae göehu gëromo jabu'o ue'ahoromo God-are jö ahë'oho ëhuro jemëhu ue'aharujoho sisë jio'ë'e.

**21** A'i aveho mu mahoje. Jaehu mi ijamu wine jove ijamu o mu rabe vaejamu jasi Christian aganehu ja garomo döre ö'oromo rireromo'iröhe ëhi jië'e muoho gorone.

**22** Jaehu uvanuoho: Na ie mie bövie bise'e ijë'oho iae mae hö uvanuoho jero ine. Röhu jasi sivue God-are nunoro ine. Jaehu uvë'oho: Ave muoho iae mae hö uvë'oho röhu ë muoho vaeromo he'irane dë vövöbajo'oho mae jiavamu hejë'oho huë mae javajeje.

**23** A'i jaehu i i'lë'iroho uehore niö'i baeromo röhu ë i éma ijë'oho God-are nunire mu sisë vaejanueje ë hesi bëhoho ja bogo herovoromo uvaneje: Iae mae-ëjo. God-ro ëhi jië'e muoho nimajë uvë'e éma ijë'ëro. Jaehu bogo uvë'oho: Iae God-ro ë muoho nimajë uvë'e mu éma vaejë'oho ëho mu sisë vaejanueje.

## 15

*Nosi sino bogo uehorovo'i a ioro'ioro jabesi jöhu'o uehorovoromo mu vaeröhe jöhoje.*

**1** No biririvoromo Keriso avoho uehorovarue aribövioho noro aviëhi jië'e muoho vae'ejo. Noro garöhe ae göehu ma-juhuoni juhuonie uehorovamu gevë'oho nosi sinehu nimajoho bogo uehorovë'e ma-u'emu sanuovoromo ajëminövo'ejo.

**2** Nosi Christian aganehu uvaruoho: Ëmuoho mae hö uvaruoho ëhi jië'e muoho no ae gemu gemu vaenövo'ejo ajëmego jaburo avoho biririvoromo Keriso mae uehorovo'iröhego.

**3** Keriso'o hesi sinehu nimajoho bogo uehorovadeje. A'i huhu ë'ade jöho God-are surire jajivoromo éhi uvë'eje: Aehu jö sisë rabe rabe God ja bojamaroho na'o ë i'uoho baejode höjo.

**4** Röhu urimë'i God-are surire jö diehi diehi jajivo'amare hesi bëhoho éhije röjahuego noro ë surire jöho adahoromo dë sanuovahuego biririvoromo éhuro muebebe va'ego God-ro ajamuijego mae javuoröhego.

**5** Röhu avevejö'oho God-ro ajamuijajeje éhuro no dë sanuovahuego biririvobe va'oröhego. Éhuni na nege huro jemë ajëmijego Iesu Kerisohu uehorovadéhi éhi gemuoho uehorovoromo jemë aho'obëhe simane gemuoho uehorovo'irarijego.

**6** Simane gemuoho uehorovë'oho éhuro jöe gemuoho atoromo gemuore bimuvoromo God rajahi'aruje hesi ihoho böröme jioröhego God hu nosi Bada Iesu Keriso-are Börömoho o hesi Vavuoho jië'éro.

*God-hu bogo Jew rajemuoho a'i sa'a ioro'iro rajohu'o ajamuaje jöhoje.*

**7** Éhuni Kerisohu jemë rajëhiromo baejëvadéhi jemë'o göëro gö rajahirovoromo baerovorego éhuro God-are ihoho böröme jio'iro.

**8** Éhesi bëhoho majëhi'ië'e. Kerisoro Jew rajoho no ajamui'i rovadeje. Jew rajo no ajamui'i rovade hesi bëhoho God-ro nosi Jew rajo hijo miono'oho uëvadeje: Ijonö naro éhi'oromo jemesi ujoho ajëmi'ejöjo. God-ro éhi uëvë'éro Kerisoro ijonö rueromo nimadeje God-hu Jew rajo jabesi ujo ajamui'i uëvadéhi Jew rajoho éhi ajamui'iro éhuro

noro garöhego God hu jö maemu majahuijaje aho jiego.

<sup>9</sup> O sa'a ioro'ioro rajohuro uvoröhego: God-ro noni vavaenimoromo no'o mabëhe ajamuijë'e hö uvoromo hesi ihoho döro bamo'iröhego. Ëhesi jöho God-are surire ëhi uvë'eje:

Ëhuni naro sa'a ioro'ioro rajohu'o hiromo God jasi örire huë mae ua'ejöjo.

Na jöe ioromo jasi ioho rajahi'ejöjo.

<sup>10</sup> O God-are surire jö göho uvë'eje: Sa'a ioro'ioro rajoho jemëro God-are ariböviohu'o gemu mae nimorohorëjo.

<sup>11</sup> O surire jö göho ëhi uvë'eje:

Sa'a ioro'ioro rajoho jemëro ae aho'obëhe Bada mabëhe uarëjo.

Sa'ae dinö'e dinö'e raromarujojo ae aho'obëhe hesi öroro rajahirëjo.

<sup>12</sup> O Isaiah-ro Keriso-are mu diehi jioröhe öroho jajivoromo uvë'eje:

A mami ae Jesse bëhoho jiade höjo.

Röhu sahorijadoho hujeji bunohuro sirinohiromo ri'ö sionore nami'a'ajëjo.

Ëhi'oromo böröme namiromo sa'a ioro'ioroho muebejëvo'ajëjo.

Muebejëvo'iramu jaburo uvo'a'aruëjo: Iae ë ahuro ijönöho no ajamuinövo'ajëjo.

Ëhi uvë'eje.

<sup>13</sup> Iae God-ro nosi dë vövöbajo'e avohahuego ëhuro no uvarueje: Ijonöho huro ajamui'iramu mae javuo'ajëjo. Ëhuni na nege huro ëhi ajëmijego jemëro hesi örire mae uehorovoromo ëhuro huë vavaenoho juhuonoho bogo bae'irögoro

ma-nimorohoromo mae raromo'irarijego. Ëhi jië'oho God-are Aru'ahohuro hesi darugoho bojëmi'iramu jemëro ma-mabëhe biririvoromo muebebe va'a'aruje hesi aji maho bae'irarijëro. Ëhi jië'oho iae na nege.

*Paul-hu rabëni Rome ariböviëni biririvoromo jajivade hesi bëhohoje.*

<sup>14</sup> Aganomë iae na mae garomo uve: Jemesi muoho iae ma-maemu jiajëjo. Uehoro maho jemesi simanëro eni baejë'e jëvajëjo. Nuehu uehorovoromo röjahirovarujoho eni jëvajëjo. Iae na ëhi uve

<sup>15</sup> röhu naehu jö jajivodoho na ma-bisemu biririvanovoromo majëhijodeje jemëro garomo avoho uehorovo'irarijego. Naehu ëhi jajivode hesi bëhoho God-ro huë baejevoromo muoho bojemadeje

<sup>16</sup> naro Iesu Keriso-are muoho vaejahoromo sa'a ioro'ioro rajoho jemë ajëmi'irodego. Ëhuni naro jemë ajëmiromo priest-ehu vaejarue ëhi jië'e muoho vaeromo God-are jö maho majëhijajeje ëhuro priest-ehu suvuoro ujuohoromo God-are örire bojamego nimorohajëhi naro sa'a ioro'ioro rajoho jemë ëhi ujuohëvoromo God-are örire suvuore bojamijego hesi Aru'ahohuro jemesi dë vövöbajo'oho avohëvego maemu jëvego God-ro baejëvoromo nimoroho'iröhego.

<sup>17</sup> Ëhu'ëro jië'ëro na Iesu Keriso-are ae gemuo-huro jevë'ëro God-are mu vaejahajohuro ëhuro na mae jeve.

<sup>18-19</sup> Ave jöhuremu biririvoromo jövo'ejo jö göho bogo. Kerisoro uevë'ëro naro hesi jöho majëhibe

hesi muoho vaebe darugo'e mu masijoho röjëhibe  
 hesi Aru'aho hesi darugoro biririvobe juvamu  
 éhuro sa'a ioro'iro rajohuro God-are jöho  
 ejahë'eje. Ëjöhemu jövo'ejo. Naro Keriso-are jö  
 maho baeromo ruhëhi Jerusalem amoho numëhi  
 Illyricum sa'aho röhu ërirohu'o aho'o majëhibe  
 juvë'e jeve.

**20** Na negadeje Keriso-are jö bogo hejë'e  
 ariböviohuremu majëhibe juvo'irodëni ae göero  
 mami'e vaejë'e naro maho döre vaejöeni.

**21** Ëjöho God-are surire jajivoromo éhi uvë'eje:  
 God-are jö bogo majëhijamu hejare ariböviohuro  
 iae garuomo'ajëjo.

Bogo hejare ariböviohuro iae jö bëhoho  
 baeruomo'ajëjo.

Ëhi jioröhego negamu bogo heruomë'e aribövioho  
 majëhibe juvë'e jeve.

*Paul-hu Rome amore va'i uehorovade jöhoje.*

**22** Ëhi jië'e muoho vaebe juvoromo éhuro na ö'i  
 e'ohijodoho bogo eni jevonövhijo.

**23** Röhu avevejö'oho ave sa'anörire mu  
 vae'irodoho iae barëje. Barëjë'ëro vadune  
 aho'obëhe ö'l nimobe rovodohuni

**24** éhuni na uehorovoromo uve: Spain sa'are  
 va'ië'iroho ö'oromo gë'ejëjo. Gëromo jemë'o ma-  
 bisemu hiromu huë mae jevo'iramu evare jemëro  
 ajemi'iramu éhuro na Spain sa'are mae va'ejëjo.  
 Na éhi nege.

**25** Röhu avevejö'oho na Jerusalem amore  
 va'ië'e God-are aribövioho ajëmiromo suvuoro  
 harihe i'imëmi'irodëro.

**26** Ëhesi bëhoho God-are ariböviehu Macedonia sa'are Greece sa'are raromaruohuro jabesi nimoromo uvareje: Ë'ego no suvuore gagovoromo Jerusalem raromarue aribövihuni nugö'özého'irarëjo God-are aribövi bövi bise'o rumo'oho jaburo ujuohoröhe höjo.

**27** Jabesi nimoromo éhi uvareje. Röhu Jerusalem ekaresia ajëmi'iröhoho ého jabenäe. Rabëni. Jew rajo ekaresiahuro sa'a ioro'iro rajoho aru'aho muoho ajëmiromo Keriso-are jöho majëhijë'ëro éhuni Jew rajo jabenäe örire sino hesi muoho mana ajëmiromo ijo bajo nugö'özéhë'oho iae maeje.

**28** Naro jabenäe suvuoroho bava'oromo ekaresia jabenäe övore bamëhoromo barë'iramu evare ö'oromo jemë gëromo Spain sa'are va'ejo.

**29** Röhu na gavajoho ö'ë'iroho Kerisohu ajamuijaje darugoho bövi mae baeromo ö'oromo ajëmi'ejo.

**30** Röhu na aveho nimo avohoromo uë'ië'e. Jemëro nosi Bada Iesu Keriso uehorovoromo God-are Aru'ahehu dë vövöbajo'ere huë ma bojamuijajoho uehorovore. Ého uehorovoromo na'o bimuvoromo biririvoromo nasi jöeni God-are öroro ua ganövore.

**31** Ua garomo uare: God jero Paul ajaminego huro Judea sa'are va'oromo Keriso bogo uehorovarue a jabenäe övoroho bogo va'irajo. Bogo va'i Paul-hu Jerusalem amore hiromo bogo eni jëvaje aribövi ajëmijë'iroho jero hu ajaminego God-are aribövihuno uvo'irarëjo: Paul-ro mabëhe ajamuijade höjo.

<sup>32</sup> Ëhi ua gavë'oho God-ro hesi nimoromo ajemi'iramu naro nimorohë'i jemesi örire ö'rommo jemë'o hi'ejo. Hil'iramu daje sasohevo'ë'e.

<sup>33</sup> Huë mae bojamuaje aho God-ro ae aho'o jemë'o hi'ë'e. Iae mae.

## 16

*Paul-hu a jejëmijade jöhoje.*

<sup>1</sup> Röhu ave magonahoho Phoebe nosi Christian ma'ineje. Hu Cenchreæ amore ekaresia ajëmijaje magonaheje. Hu magonaho maeje.

<sup>2</sup> Ëhuni God-are ariböviehu a rajëhiromo baejëväruehi ëhi nosi Badare ihoru hu'o rajahiromo baere. O huë vavaene rabe jië'oho ajamire rabëni hu ae aho'obëhe ajëmiromo na'o ajemijë'e jiaje ëhuni.

<sup>3</sup> O Prisca'o Aquila'o jejëmijode höre jabu'o na'o havoromo Iesu Keriso-are mu vaejarue a magonaho'ego.

<sup>4</sup> Na bogo guomevoröhego jaburo niö'iro vörö'ere va'areje. Ëhuni naro jabisi örire huë mae jevajeje. Bogo naremuëremuoho a'i sa'a ioro'iro rajo ekaresiae ae aho'obëhe jabu'o jabisi örire huë mae jioruomajeje. Ëhuni jejëmijode höre.

<sup>5</sup> O jabisi osare gagovarue ekaresiahu'o jejëmijode höre.

O nasi aemo'aeme Epaenetus jejamijode höre Asia sa'aroho huro aevo'ioho Keriso mae uehorovë'ego.

**6** O Mary jejamijode höre mu böröme biririvoromo jemesirire vaejë'ego.

**7** O Andronicus'o Junias'o jejämijode höre nasi Jew rajo aganego. Jaburo niö'iro na'o savoji gagore arijareje. Apostle jabumëro ë ae niö'i jabesi iohoho mae hebe rovarueje. Urimo ë ae niö'ioho jaburo Keriso'o gemuoro bimuvamu naro jabesi ijore bimuvodeje.

**8** O Ampliatus jejamijode höre. Hu'o na'o Badare ae gemuohuro javuë'ëro ëhu'ëro naro hesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovajeje.

**9** O Urbanus no'o gemuore havoromo Keriso-are muoho vaejajego jejamijode höre. O Stachys naro hu dë vövöbajo'e aho'o uehorovajëro jevë'ëro jejamijode höre.

**10** O Apelles hu biririvoromo Keriso gemu uehorovego no ae aho'obëhe gavaruëro jië'ëro jejamijode höre. O Aristobulus-are aganoho jejämijode höre.

**11** O Herodion jejamijode höre nasi Jew rajo aganego. O Christian ö mueno'e Narcissus-are aganoho jejämijode höre.

**12** O Tryphaena'o Tryphosa'o jabesi örire jejämijode höre ë magonaho niö'iohuro Badare muoho biririvoromo vaejaruego. O magonaho göho Persis jejamijode höre. Naro hesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovo'i huro Badare muoho biririvoromo bövi mae vaejajego.

**13** O Rufus jejamijode höre hu Badare a mambëhego. O Rufus-are vëmoho jejamijode höre nasi vëmu maehu ë'anovajohuni.

**14** Röhu Asyncritus Phlegon Hermes Patrobas o

Hermas ëhi jejëmijode höre. Jabu'o gemu mae raromarue Christian aganoho ëhu'o jejëmijode höre.

<sup>15</sup> O Philologus'o Julia'o niö'l'i o Nereus'o hesi ma'inohu'o niö'l'i o Olympas o God-are aribövie aho'o jabu'o raromaruoho ëhi jejëmijode höre.

<sup>16</sup> God-are ariböviehu jejamirovaruëhi jemë'o ëhi rajahirovoromo jejamirovore. Röhu Keriso-are ekaresiae aho'obëhe jemesi örire jejëmiruomadeje.

### *Ijo tugoho'i jöhoje.*

<sup>17</sup> Aganomë ave jöhuremu uehorovore. Gavë'i raromore Keriso-are jö majëhijamu hejarijoho nani aëro ö'oromo ahoromo jöe gö majëhi'ë'ö. Jöe gö majëhiromo jemesi mu maho ijumo'iramu jemëro jöe gemuoho bogo ato'i jöe gö gö ato'a'aruje. Ëhi jië'e aribövi ö'amu gëvë'oho jabesi jöho nadi ejëhore.

<sup>18</sup> Ëhi jië'e aribövioho nosi Bada Keriso-are muoho bogo vaejaho'i jabesi sinehu nimaje muohemu vaejarueje. Jabesi sinehu nimaje muohemu vaeromo ae sanusanüëmiromo madöëremu jö mae majëhijego ae göëro mu sisë jöho bogo uehorovo'i ma-heromo uvarueje: Jö mae majahuijaruëromo ejëharueje.

<sup>19</sup> A'i jemëro jabesi mu sisëho garomo nadi ejëhore. Naehu ëhi uëvaje hesi bëhoho jemëhu God-are jö mae ejaharuje jöho ae aho'obëhe hejë'ejö. Ëhuni na nimorohe. Röhu na nege jemëro mu sisëho bogo uehorovo'i ma-mu mahemu uehorovo'irarijego.

**20** Majae dunovo'iramu huë mae bojamuaje aho God-ro Satan-are muoho ruahö'ö'iramu jemesi höréro vijuvo taemo'aruje.

Nosi Bada Iesuro jemë huë baeromo ajëminövo'ë'e.

**21** Röhu na'o favoromo mu vaejaje ae Timothy-ro jemesi örire jejëmije. O Lucius o Jason o Sosipater ého jaburo jemesi örire jejëmijö jabumë nasi Jew rajo aganéro jioruomë'ëro.

**22** Tertius naro Badare ihore jejëmije. Paul-ro ue'ego naro hu ajamiromo ave surire jöho jajivahе.

**23** Röhu Gaius-ro jemë jejëmije. Ëa hesi osare Paul naro hijego huro muebejevajeje. O ekaresiae ae aho'o hesi osare gagovoromo God rajahi'i raromarueje. Röhu ave amo hesi ijo bajo muebejaje aho Erastus'o nosi Christian agane Quartus'o ého jaburo niö'iro jemë jejëmijö.

**24** [Nosi Bada Iesu Kerisoro jemë ae aho'o huë baeromo ajëminövo'ë'e. Iae mae.]

**25** Röhu God hu mabëhego rajahi'ejo. Ëhesi bëhoho hu eni jië'ëro ajëmi'iramu jemë biririvoromo naehu majëhijaje jö maho Kerisohu ajamuaje jöho mae uehorovo'aruje. Keriso-are jöho God-ro urimo subivahuobe rovadoho

**26** jaruvoho ma-sama'e huruohoromo röjahuijë'eje. Ijonö jioröhe jö God-are surire jajivare hesi bëhoho noro garomo è subivahuade jöho baejarueje. Baeromo ioro'ioremu hijaje aho God-ro uövuë'ëro noro è jöho ae majëhibe jijiharueje sa'ae aho'obëhe raromarue ariböviohuro mae uehorovoromo ejahoruomoröhego.

ROMANS 16:27

lxxx

ROMANS 16:27

**27** God hu gemu simano mae uehorovaje ahoje.  
Êhuni noro Iesu Keriso-are ihole hu rajahiemu  
rajahibe va'ejo. Iae mae.

**God-are Jögoru I'oho  
The New Testament in the Omie language of Papua  
New Guinea  
Nupela Testamen long tokples Omie long Niugini**

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ömie (Omie)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

a68769b4-6180-5825-a17e-676d8f6a7efa